

ek

zséges vagyok

ek köszönhetem... tal leány. Majd... vagyok, de életem... andó szenvedésben... nagyon megijed... an betegséget kap... biztosan megáll... nészett. Allitól... t volt. Nem tud... ha ettem valamit... divert a forróság... tört. Sápadt, vér... g-ot fogytam, el... nem tudtam sehová... "Gastro D." nevű... gyógyított, mindent... és három hónap... ok ismét társaság...

niai képviselők... ara Bucuresti, Ca... 130 lej utánvétele

selet megkezdte... állítását az abesz...

az olasz hatóság... alattvalókat tar...

kség jelentése sze... levő Massauban az... st tartóztattak le... letartóztatás azért... áviratot küldtek az... hogy ne küldjenek... gyanúcsak a Reuter... ment keresztül a... átkai, municióval... al megrakva.

a portsaidi hatóság... atosítottak a Sa... kezésének idejére... és vejt is szállítja... -Afrikába.

népszövetségi közb... mber 9-én lesz.

etések lesznek a... en

(Rador). A szocia... szakszervezetek fe... tsága tegnap ülést... y a kebelükbe tar... vják, rendezzenek... ni tanácsülés elő... a háboru ellen... kívüli ülésre hívják... acionálé végrehajtó... rvezetek közötti

(Rador.) Az a hír... en ki fogja fejteni... gyakorolt politikai... den most készíti el... ember 4-1 ülésen a... og terjeszteni.

az Ujságíró... s pincére

Uj Kelet tud.) Teg... nellbelötte magát és... r 18 éves borfiu, a... nazottja, akit az éj... ismertek. A fiatal... ent el az Ujságíró... m Jánoshoz. Egy... majd elmentek Prém... nyugodtan viselke... nem mutatott. Egy... kor Prém háttal ál... rdörrenés csattant... fordult, barátja ál... ből pedig patkzott... bősön szorongatta... A kihívott mentök... it állapították meg... rint a fiatal borfiu... gy prostitúált nővel... a. Az utóbbi időben... sejt emberekkel lát... ketek bonyolított le... etelő nőit kielégít... agával meghasonlós...

Városi... No. 22
10. Tek...
Budapest
Diktér 2. I. e.

KELET

ESZDÓPOLITIKAI NAPILAP

Börzsetlen...
Ara 5 lej
Csütörtök, 1935. augusztus 29.
5695. EV. AV 30. | XVIII. ÉVF. 192. SZAM.

Költök a háboruban

Csodákat írnak a lapok a Duce keletafrikai helytartója, De Bono generális teljesítményeiről. Micsoda pompásan felszerelt tengeri kikötőket épített, hogy a katonai, hadfelszerelés és élelmezési szállítmányok kihajózása mentől simább, menőli zavartalanabb legyen. Micsoda vízműveket létesített hogy kiküszöbölje a vízhiányt, mely a népus birodalmában lépten-nyomon fenyeget! Micsoda hűtőházakat és műjéggyárakat a hus fagyasztására és elhárítására! Micsoda kaszárnyaépületeket a legmodernebb szellőztető berendezésekkel a csapatok elszállásolására. Nyilván ez a közhírre tett pazar kéaneyem ajzotta fel Marinetti, a futurista akadémia elnökének harci vágyát annyira, hogy íróból álló hadosztály felállítására szólított fel írtársait. Milyen kész lesz meghalni a babéroszorus költőknek a fekete hegyek birodalmában, ha utána csontig fagyasztott állapotba szállíthatják haza, az íróhősöknek adományozandó diszírhelyre.

Tréfán kívül ez a Marinetti-féle felhívás a legborzalmasabb kísérőjelensége az olasz-abesszin összecsapást megelőző félelmetes koncertnek. Marinetti az egész olasz irodalmat a lángok marhalékává akarja tenni, hogy hozzája egy darab, egyelőre hasznavehetetlen földterülethez jusson.

Ha nem is az olasz irodalomnak, de Marinettiék és a Marinetti-féle futurizmusnak esődjét jelenti ez a futurista felhívás.

A francia dilemma

A szeptember népszövetségi tanácsülés a legsúlyosabb dilemma elé állítja a francia diplomáciát. Franciaországnak ezuttal olyan ügyet kell pártfogolnia, amely nemcsak felfogásával van szöges ellentétben, hanem legvitálisabb érdekével is.

Erkölcileg és népszövetségi politikájának eddigi történet irányvonalával szemben súlyos kockázatot vállal tehát a francia külpolitika akkor, amikor Anglia erélyes szankcióvetésével szemben, amelyek a Kellogg-paktum helyes értelmezéséből fakadnak, — a szankciók alkalmazása ellen foglal állást.

Ezzel az állásfoglalásával Franciaország saját külpolitikai irányvonalát és annyiszor történelmi keresztülvit békekonceptióját dezavválja s ezzel súlyos, talán jóvátehetetlen károkat szerez presztízsenek, amelyet a béke szolgálatában mindezidégig szerzett.

Meg lehet érteni Franciaország állásfoglalását, amelyel lokalizálni szeretné egy komoly angol-olasz konfliktus kirobbanásának lehetőségét, de kérdéses, hogy vajon Anglia szimpátiájának és világhatalmi erejének negligálása megéri-e számára az új olasz barátságot, mely szinte az évszázak változásával egyidejűleg szokta változtatni szimpátiát s hol a revizió, hol Németország mellett, hol pedig egyenesen a Népszövetség ellen szokott pártot ütni.

Az eddig mindig egyenes és töretlen francia külpolitikai irányzat kétségtelenül dilemmába jutott. Percig sem hisszük, hogy szívesen és minden megfontolás nélkül áll Olaszország oldala mellé az abesszin konfliktus ügyében s tudjuk, hogy erre nagyon is komoly okok kényszerítik.

A kérdés csak az, hogy a pillanatnyi érdekeknek ez a honorálása nem-e fog olyan kockázatokkal járn a jövőben, amelyek az eredeti céltól eltérően — Németország megereősödését, nem pedig gyöngítését fogják szolgálni.

Franciaország súlyos helyzetben van s igazán visszafójtott félekezettel kell néznünk a népszövetségi tanácsülés legközelebbi üléséig, amelyen a francia és angol koncepció ütközésének eredménye fogja eldönteni nemcsak az olasz-abesszin háboru kiemendét, hanem Európa békéjének ügyét is.

Románia elvben megegyezett Franciaországgal

Néhány nap múlva kinevezik az új bankkormányzót

Bucuresti, augusztus 28. A Lupta rámutat arra, hogy a párizsi tárgyalások jól haladnak. Ma délben Tatarescu elnökletével értekezletet tartottak a pénzügyminisztériumban, amelyen Antonescu beszámolt a párizsi tárgyalások menetéről. Közölte, hogy Victor Radulescu visszatér az országba az eddigi eredményekkel és néhány hét múlva visszamegy Párizsba folytatni a megkezdett munkát.

A lap szerint a kormány egyik tagja kijelentette, hogy elvben megegyezés jött létre olyan értelemben, hogy a kuponok

értékének megfelelő árucikket fognak fizetni a Franciaország által Romániának eddig nyújtott kontingensen felül.

Leon alminiszter szintén visszatér Berlinből.

Tatarescu ma hosszabb megbeszélést tartott Mititza Constantinescuval, aki tájékoztatta az állam pénzügyi helyzetéről, valamint a második kibocsátású belöldi kölcsön jegyzéséről. Megvitatták a bankkormányzói tisztség betöltésének kérdését is, amelyet néhány napon belül megoldanak.

Ismeretlen helyre távozott György görög exkirály

Az exkirály nagybátyját autóbaleset érte Koppenhága közelében

LONDON, augusztus 28. Ma reggel György görög exkirály Levidisz nevű magánittkára kísértében ismeretlen helyre távozott. Azt hiszik, hogy valahol vidéken találkozott Pezmazoglu görög pénzügyminiszterrel, akivel megbeszélést tart. Pezmazoglu nem akart nyilatkozni.

KOPPENHÁGA, augusztus 28. (Rador.) György görög herceg, az exkirály nagybátyja ma Koppenhága közelében autószerencsétlenséget szenvedett. A herceg könnyebben megsebesült.

1879-ben a tőzsdetagozok számát 1100-ban alapították meg. Ez a szám azóta sem emelkedett, noha az eltelt öt és fél évtized alatt az üzleti forgalom hatalmas arányúvá nőtte ki magát. A kilencvenes években még néhány ezer dollárért lehetett tőzsdetagságot vásárolni, ezzel szemben a világgazdasági válság kezdetén, 1929-ben több, mint fél milliót fizetett, az, aki megüresedett helyet meg akart szerezni. A forgalom gigászi méreteinek jellemzésére elég közölnünk egyetlen adatot: a konjunktura éveiben nem volt ritka az a tőzsdenap, amikor két milliárd dollár értékben tíz millió részvény is gazdát cserélt.

Oroszország felett az amerikai jegyzékre

Az elutasító válasz ellenére sem szakad meg a diplomáciai viszony Amerika és a szovjetek között. Új alapokra fekteti Washington a szovjetekkel való kapcsolatát

Moszkva, augusztus 28. (Rador.) Krestinski helyettes külügyi népbiztos átnyújtotta az amerikai nagykövetnek kormányja válaszát az Egyesült Államok jegyzékére, amely tiltakozott a kommunista kongresszus határozatai ellen.

Krestinszki kijelentette, hogy a szovjetkormány mindig megtartotta és meg fogja tartani vállalt kötelezettségeit, de nem fogadhat el és nem fogad el a jövőben sem, semmiféle kötelezettséget a nemzetközi kommunista mozgalommal szemben. Visszautasítja az amerikai jegyzék állításait és reményét fejezi ki, hogy a két állam továbbra is barátságosan fog együttműködni a két nép érdekében az általános békéért.

Ugyancsak Nagy-Britannia, Olaszország és Lettország követei is megjelentek a külügyi népbiztosnál és átnyújtották kormányaik tiltakozását a kommunista internacionálé tevékenysége ellen. A tiltakozás csak szóbeli volt.

Újabb washingtoni jelentés szerint Hull államtitkár közölte Roosevelttel a szovjetkormány választát az amerikai jegyzékre. Jólinformált körök szerint a kormány nem fogja megszakítani a diplomáciai viszonyt a szovjetekkel, de lehetséges, hogy a következő intézkedéseket fogja tenni:

1. Visszahívja moszkvai nagykövétét, de a követiséget továbbra is fenntartja.
2. Az Oroszországgal való viszonyt a feltétlenül szükséges formalitásokra redukálja.
3. Újabb tiltakozó jegyzékben részletesen közli az Egyesült Államokban folyó kommunista propagandára vonatkozó megjegyzéseit.

Bléd városa zászlódiszben várja a kisantant-konferencia delegátusait

Bléd, augusztus 28. (Rador). A kisantant jubiláris konferenciája, valamint a kisantant sajtóértekezlete alkalmából a város ünnepi díszbe öltözött. Számos idegen újságíró és diplomata érkezett, nagyrészt a kisantant-államok köréből. Tegnap megérkezett Fotics és Szubotics, Jugoszlávia jelenlegi és jövőbeli népszövetségi főmegbízottja. Ma éjjel megjött Benes, Girsra belgrádi csehslavák követ kíséretében. Mára várják Titulescu érkezését. Guranescu belgrádi román követ már tegnap óta a fürdőhelyen tartózkodik. Számos távirati iroda képviselője is jelen van.

VILÁG TUKRE

A Wall Street

A Manhattan-sziget elkeskenyedő déli részének e szűk s mindössze négyszáz méter hosszúságú uccája, amely a Broadway és az East River között felhőkarcolók aljába húzódik, szimbólum fellegvára az amerikai nagytőkének, kiegyenlítő, vagy harci terepe a pénz magasfeszültségű áramának. Ebben az uccában van a Newyork Stock Exchange az értéktőzsde nyolcemeletes palotája. 1817 óta ez a pont sorsok eldöntője, pénz és arany sodrának irányítója. Százitizennyolc évvel ezelőt a Wall Street környéke felismerhetetlenül más képet mutatott, mint ma. Az üzletemberek akkor a kövezetlen uccácska egyik deszdabodóját bérelték ki arra a célra, hogy ott időnként összejöjjenek s megkössék üzleteiket. Az első időben főként államkölcsön-papirokból történtek üzletkötések, majd legalább félszázadon keresztül vasúak részvényei voltak az értéktőzsde forgalmának vezető értékei. 1865-ben épült fel a tőzsde első szerényebb székháza, röböl, a deszkabódé helyén s a század fordulóján a mai palota.

1879-ben a tőzsdetagozok számát 1100-ban alapították meg. Ez a szám azóta sem emelkedett, noha az eltelt öt és fél évtized alatt az üzleti forgalom hatalmas arányúvá nőtte ki magát. A kilencvenes években még néhány ezer dollárért lehetett tőzsdetagságot vásárolni, ezzel szemben a világgazdasági válság kezdetén, 1929-ben több, mint fél milliót fizetett, az, aki megüresedett helyet meg akart szerezni. A forgalom gigászi méreteinek jellemzésére elég közölnünk egyetlen adatot: a konjunktura éveiben nem volt ritka az a tőzsdenap, amikor két milliárd dollár értékben tíz millió részvény is gazdát cserélt.

Az aranyborju körül lejátszódó táncról mély benyomást keltő képet szereshetünk, ha a mozgalmas tőzsdei napon a nagyterem egyik karzatáról végig nézzük, mi folyik az üzletkötések termében. A mélyből felhatoló láрма már elárulja, hogy megfeszített izgalom légkörébe kerültünk. Háromemelet magasságú fekete falitáblán számok villannak fel s tűnnek el: a kurzusok. A teremben sűrű embertömeg. Az emberek süllyedő hajó utasainak mozdulataival és gesztusaival rohannak a terem egyik végéből a másikba. A kívülálló alig éri meg, miként lehet a zürzavarban üzleteket kötni. Am a jelbeszéd művészete itt olyan magas fokra tökéletesedett, hogy milliós kötésekét pusztá fejbőlintással intéznek el. A Stock Exchange működése úgy szólván az egész világ szemelőtt folyik itt le. A fekete táblán megjelenő turnusok még ugyanazon másodpercben a telefonvonalak ezerein keresztül önműködő kurzus írógépek papírjára kerülnek Amerikában s szerte a világon.

A Wall Street másik üzleti központja a huszmilliárd dolláros tőkét reprezentáló Morgan-bankház, amely az érdekkörébe tartozó cégekkel együtt tulajdonképpen 70 milliárd dollárt képvisel, az amerikai nemzeti vagyon több, mint negyed részét. A Morgan érdekeltségek legfőbb irányítósa százhathatvanhat személy kezében fut, össze, akik kétezernégyszázötven igazgatói helyet töltenek be, míg a bankháznak egyedül J. P. Morganon kívül tizenhét elnökigazgatója van.

A Wall Streeten élesen látó, hidegen számító férfiaké a szó, akik, mindig érzik a szilárd talajt a lábuk alatt s minden szörszálhasogató misztikus böleleleti gondolatörtönetet elutasítanak maguktól. Es mégis, ha ez üzletemberek közül valamelyiknek szeme elé kerül a Wall Street

Még mi a Cionista elnöks

Weizmann nem jön

Luzern, augusztus 28. A cionista kongresszus. N ten. A nyit front: a plén lyik az általános vita, a tok főhadiszállása, mely sok állandó színhelye. A és kimenetele a zart had nem a nyilvános ülések lehetősen ártatlan ábrá távolról sem fejezik ki ami itt döntő erővel esik

Az ú Szombaton megkezdődő lasztmány tanácskozása, nak a főfeladata az új tása köré koncentrálnak. nista kongresszusok tö ugyanis sokkal szélesebb állandó választmányok. reszuszokon az állandó vá a kongresszus egész me és mindazon kérdések fe alapvető jelentőséggel bir reszuzon az állandó vá körét kettőszorozták. Abba kiindulva, hogy az exel annyira igénybeveszi a v más feladatainak nem k Ezen a kongresszuson az many kizárólagos felad összeállítására korlátozt funkciókat külön bizottsá Comité) ruházták. A n dolgozza fel a kongresszu ja és összpontosítja a bizo mig az állandó választm ekzekutív megalakításával függő kérdésekkel foglal

Az állandó választmár natban az elnöki kérdés munkáspárt és a progres nisták vezetői tegnap fell Chaimo: és felajánlották Szervezet elnökségé. We dási időt kért és holnapra nézve, hogy vállalja-e sz sem.

A Cionista Szervezet v vetlen környezetében u Weizmann válasza negatív meggondolásai vannak, a nehézségeket gördithe megalakításának útjába. elsősorban Jizchak Grün radikális cionisták vezére ken keresztül a legkim folytatta Weizmann eller madásainak olyan személy hidalhatatlan antagonizmu vezetőférfiú között.

Tegnap délután az Új megkérdezte Jizchak Gr tervei vannak a jövőre né kuitív bevándorlási po Grünbaum azzal hártotta csak az adhat programo választottak. A választást van a kongresszus és ki suták: az ad majd a cionist hajó szerveinek.

Grünbaum szavaiból és sok bizakodás csillant ki tősen rezignált volt és n hangulatot tükrözött vissz Ma délelőtt azonban c meg a tribünön, amikor n naris ülés. Születben né körül és amit mondott, volt a jövőre nézve. Am azzal a kérdéssel fordult intézkedéseket tart szűk bevándorlás fokozása érc mosolyogva csak ennyit r

— Még látjuk egymást r Es ezzel sarkonfordult rembe. A magukra maradt u kiszámították mi a helyz gött: Weizmann nem marad.

A szombat esti ülés el Zuckerman, az amerika párt vezére. Azt remé hogy a kongresszus első rion és Rupin referátu konstruktív kérdésekkel. Ehelyett dr Goldmann az

Tudod, itt kétség nem lehet:

Sem a »luxus- és csoda-krémek«, sem az »utánzatok« nem pótolják a Nivea-Crème csodás hatású bőrápolószert, mert az egész világon nincsen más krém, amely a bőrápoló eucerint tartalmazza és ezen alapszik a Nivea-Crème bámulatos hatása. Ez az egész titok, amely csak néhány lóibe kerül!

Tehát: Vegyen csak Nivea-krémet, és semmi mást!

NIVEA-KRÉM: dobozokban Lei 16.—, 34.— és 72.—
tubusokban Lei 10.— és 45.—

egy-egy félvad macskája, száz közül kilencvenkilenc kész hatalmas kerülőt teni, mert jobb kitérni a baljós előjel elől. Az arany és a dollármilliók e fellegvárában kiadhatatlan a felhőkarcolók 13-ik emeleite. Emiatt a 12-ik emeletet számolásban rögtön a 14-ik követi. A legpazarabb luxus-gépkocsik sorában, amelyek a Stock Exchange előtt táboroznak, ott áll egy ósvilági Ford, egyik ismert tőzsdei diszponens tulajdona, aki meg van győződve affelől, hogy nem cserélheti ki autóját, mert e több évtizedes Fordja nélkül nem lenne többé szerencséje a tőzsdén.

Sok babonás tőzsdetag az értéktőzsde helyiségeiben világért sem szoritana kezét senkivel. Mások abban a hitben élnek, hogy valamelyik kopott ruhadarabjuk hozza a szerencsét. Ezért nem is mulasztják el soha hordását. De nemcsak a babona, hanem annak haszonvevői is helyet igényelnek maguknak a Wall Streeten. Az ucca East River felé eső részében a csillagjások egész sora telepedett le, akik készpénzfizetésért késznek elárulni gondterhelt ügyfeleiknek, mi van megírva a csillagokban s mikor nyílik kilátás kedvező tőzsdénapra.

a pénz előkerüljön, amikor valaki azt tanácsolta, hogy van a városkában egy javasasszony, akibizonyára fog tudni segíteni, csak meg kell jól fizetni.

Silberger, aki felvilágosult, modern ember, nem hisz a babonában, de hosszas kapacitálás után mégis felkereste a városka végén lakó javasasszonyt, akinek előadta az esetet. Az öreg cigányasszony, akinek nagy tekintélye és félelmetes hite van az egyszerű, tudatlan nép körében, hamarosan kész volt a tanácssal.

— Ha nem segített a csendőrség, majd segíték én ráolvasással — mondotta.

Másnap a községben híre ment, hogy Silbergerék: tolvaja el van átkozva és ha egy héten belül nem lopja vissza a pénzt, akkor erőszakos halálnak halálával fog kimulni.

Megkerül a pénz Persze a faluban nagy riadalmat keltett a dolog, mindenki egymást gyanúsította. Silbergerék pedig várták, hogy milyen eredménye lesz a babonának?

Az eredmény nem is késett. Két nap múlva ugyanis, amint Silberger Miklós korán reggel kilépett a lakásából, a tornácra egy piszkos zsebkeendőbe göngyölt csomagot talált. A csomagban 47 darab ropogós ezres volt.

A hiányzó 3 darab ezrest úgy látszik a tolvaj időközben elköltötte.

A javasasszony megkapta jól megérdemelt jutalmát. De ami talán a legérdekesebb: Silberger betartotta szavát, a pénzt egy banlig szétesztotta szegényebb rokonai és a városka szegényei között.

Csak az a könyvkereskedő árulhat iskolakönyvet, aki 20 százalék nyereségről lemond

Bucuresti, augusztus 28. Anghelescu köz oktatásügyi miniszter rendeletét intézett a tanfelügyelőséghez a következő rendelkezéssel:

Az elemi iskolai tankönyveket a könyvkereskedők 10 százalékkal olcsóbban kell hogy árúsítsák, mint a könyvön feltüntetett ár.

Ugyancsak ebből az árból 10 százalékot a könyvkereskedők kötelesek a Banca Nationala útján a közoktatásügyi miniszter-

rium iskolai segélyalapjára befizetni. A könyvkereskedők 35 százalékot kapnak a kiadótól, ebből tehát kötelesek 20 százalékról lemondani.

A rendelkezés végrehajtása érdekében minden tanfelügyelő köteles megbeszélésre hívni össze a megyéje területén levő könyvkereskedőket. Tankönyvek csak azoknál a kereskedőknél lesznek majd vásárolhatók, akik ezt a rendelkezést elfogadják.

URANIA MOZGÓ

1. A HÁROM PAJTÁS
hájos zenés vígjáték, főszerepekben:
JOHN BOLES, PENCER TRACY, PAT PATERSON.

2. STAN ÉS BRAN VÁLNAK
a közkedvelt művészek szenzációsan mulatságos filmje.

A görög kormány elhalasztja a népszavazást és a monarchia restaurációját

LONDON, augusztus 28. A Times szerint Pezmasoglu görög pénzügyminiszter, aki jelenleg Angliában tartózkodik, közölte György eskirállyal, hogy a kormány el akarja halasztani a népszavazást és a monarchia restaurációját.

Szeptember 2-án ül össze Genfben az európai nemzetkisebbségek konferenciája

Genf, augusztus 28. Európa nemzetiségeinek közös végrehajtóbizottsága szeptember 2-án kezdi meg értekezletét Genfben. Az értekezleten az aktuális kisebbségi problémák szerepelnek. A napirend érdekesebb pontjai a következők:

1. Az egyes államokban a kisebbségekkel szemben növekedő türelmetlenség megszüntetése.

2. Az anyanyelven használt helységnevek korlátozásának kérdése.

3. Az államok feletti népközösség fennállásának tisztázása.

4. Nemzetközi törvényszék felállításának kérdése.

A végrehajtóbizottság értekezlete elé Európa kisebbségei nagy érdeklődéssel tekintenek.

Kiosztotta a szegények között az ellopott és előkerült negyven-hétezer lejt

A csendőrök nem tudták kézrekeríteni a tolvajt, a javasasszony lenyegetése visszahozta a pénzt

Cehul-Silvaniei, augusztus 28. Az alább következő igen érdekes eset Cehul-Silvaniei városkában történt és napok óta szóbeszéd tárgyat képezi nemcsak a városban, de a környéken is.

Cehul-Silvaniein mindenki ismeri Silberger Miklóst, az ottani Reich-féle terménykereskedő cég társtulajdonosát. Nemrégiben Silberger üzleti utra ment és amikor visszajött, megdöbbenéssel látta, hogy távollétében tolvajok jártak a lakásán, akik a bezárt szekrényből elloptak 50 ezer lejt.

Silberger azonnal jelentette a lopást a csendőrségen, egyben elhatározta, hogy amennyiben a pénz megkerülne, azt szétoszt-

ja rokonai és a városka szegényei közt. Silberger ugyanis igen jómódu, vagyonos ember, akit az 50 ezer lejt eltűnése nem érintett olyan érzékenyen és éppen ezért feltette magában, hogy ha a tekintélyes összeg megkerül, azt jótékony célra fordítja.

Eredménytelen a nyomozás A csendőrség, mint mondani szokás — a legerélyesebb nyomozást indította meg a tolvajok után. Szinte naponként tartottak házkutatásokat a községben, gyanuba vették a cselédséget is, azonban minden hiábavalónak bizonyult, mert a tettesek nem kerültek elő.

Silbergerék már le is mondtak arról, hogy

Oradea, augusztus 28. Különös és jellegzetesen érdekes figurával lett szegényebb Bihor megye: tegnap reggelre virradó éjszaka cämpeni kastélyában meghalt Inger Szolejman Ibn Abdulach Emir volt szomáli alkirály.

Az Emir valóságos regényalak volt és néhány évvel ezelőtt még az idegenek is megcsodálták a délceg járásu öregurat, aki nyáron kék buzavirággal, télen pedig fehérszégfűvel járt gomolykában. Az őszhaju hatalmas bajuszu öregur csodálatos életpályát futott be és élete tele volt a legfantasztikusabb kalandokkal és élményekkel.

Az Emirt tulajdonképpen Inger Károlynak hívták, a Banatban született és a volt osztrák-magyar monarchia 85-ik gy-ezredében szolgált, mint hadnagy. Nagypapja Kossuth Lajossal emigrált, de nem ment Olaszországba, hanem Konstantinápolyban maradt és Ozman pasa mellé állt be. Ez a magyarázata annak, hogy miért fogadták később unokáját Inger Károlyt olyan szívélyesen a török hadseregben. A bányászati szülei fia fiatalember ugyanis már fiatalon a török hadsereg szolgálatában állt és itt is maradt 1890-ig. Ekkor kilépett és délre ment, Arábiába, ahol előbb mint tevagahcsát élt, majd résztvett két jemeni törzs viszályban és magára vonta a Kalifa figyelmét. A Kalifa felismerte Inger Károlyt a török hadseregét és hamarosan emiri ranggal Szomálba küldte Szomálban Ogadon tartományt magyar gyarmattá akarta tenni és ezért összekötésbe lépett Bánffy Dezső, akkori magyar miniszterelnökkel, aki támogatta is, de Goluchovszky külügyminiszter elgáncsolta. A külügyminiszter ugyanis az angolokat uszította Ingerre és az angolok elkobozták az egyik kikötőben a magyar expedíciós hadsereget. Ettől kezdve lett Inger halálos ellensége az angoloknak és nemcsak Ogadont, hanem Szudánt is az angolok ellen lázította.

Sokszor mesélte elbeszélése során, hogy találkozott Kitchener lorddal, aki félig tréfásan, félig komolyan mondogatta neki: — Ha én egyszer elcsipem magát angol területen, akkor egy fejjel alacsonyabb leszel.

Kalandjai során Abessziniát is megtámadta, de ez a harc kudarcot valloított. A harcok során együtt miüködött Haile Szelassie mostani császárral.

Az adumi nagy olasz vereség után egyideig még harcolt az angolok ellen, majd később lepaktált velük. Ekkor az angolok szomáli alkirályi címmel Brit-Szomália kormányzójává nevezték ki és ebben az állásban meggazdagodott. Közben azonban megunt a kalandokat és hazajött s Bihorban a gyönyörű Cämpeniben vásárolt magának egy gyönyörű kastélyt. Itt éldegélt és a világháború kitöréséig az angol kormánytól szép nyugdíjat kapott.

A cämpeni kastélyban él ezután a zárkózott természetű emir, de fiatal felesége, akit messziről hozott, megszőkött tőle. A magyar dzsentrik nem akarták befogadni, állandó összetűzésük volt. Az emir ugyanis négyes fogaton járt, előtte trombitás herold szolgált föl mindenkit, hogy térjen ki a fogat utjából. A magyar dzsentrik erre nem voltak hajlandók és egyszer Bernáth főispán a kocsihajtatót s az emir súlyosan megsérült. Ezután képviselő akart lenni, de csufosan megbukott.

A háború után vallást alapított és azt terjesztette és legutóbb az abesszin konfliktus kitörése után

ki akart menni Abessziniába azzal az indokolással, hogy Ogadon tartomány az övé.

Az öregur legutóbb meghült valahol és állapota egyre rosszabbra fordult. Ennek dacára váltig hangoztatta, hogy kimegy Szomálba és dervisei élére áll. A halál azonban megakadályozta ebben és az emir most már csak az égből figyeli, hogy ki teszi rá a kezét az ogadoni fensikra.

Társas autocar utazások külföldre!

PROGRAM:

Indul Clujról Budapest—Bécsbe. Vissza Clujra.

Vasárnap, szeptember 8 és 22-én. Kedden, szeptember 10 és 24-én
október 6 és 20-án. október 8 és 22-én
november 3 és 17-én. november 5 és 24-én
(vasárnap)

Részvételi díjak: Cluj—Budapest és vissza Lei 909.—; Cluj—Budapest—Bécs Lei 1200.—; Oradea—Budapest és vissza Lei 700.—; Oradea—Budapest Lei 400.—.

Kedvezményes vizumok:

Jelentkezés az Automobil Club Turisztikai hivatalában, Str. Regina Maria 16, Cluj. Telefon 13-12; „Dacia” utazási iroda Oradea, Bv. Reg. Ferdinand 9. Telefon 988 és Will Gusztav, Aiud, Prințul Carol 19 szám Megfelelő iratok mellett az utlevélkéréseket elintézzük. — A program módosításának joga fenntartva.

Még mindig nincs megoldva a Cionista Világszervezet új elnökségének problémája

Weizmann nem jön, Grünbaum marad? Tovább folyik az általános vita

— Az Uj Kelet kiküldött tudósítójától —

Luzern, augusztus 28. Két fronton zajlik a cionista kongresszus. Nyílt és zárt területen. A nyílt front: a plénum, ahol vígan folyik az általános vita, a zárt terület a pártok főhadiszállása, mely izgalmas tárgyalások állandó színhelye. A kongresszus sorsa és kimenetele a zárt hadszíntéren dől el és nem a nyilvános ülések, amelyek meg lehetőséget nyújtanak az általános vita számára, hanem az ártatlan ábrázolat viselkedéséről sem fejezik ki azt az erőjátékot, ami itt döntő erővel esik latba.

Az állandó választmány
Szombaton megkezdődött az állandó választmány tanácskozása. Ennek a bizottságnak a főfeladata az új elnökség összeállítása köré koncentrálódik. Ez novum a cionista kongresszusok történetében. Eddig ugyanis sokkal szélesebb hatásköre volt az állandó választmánynak. Az eddigi kongresszusokon az állandó választmányra hárult a kongresszus egész menetének irányítása és mindazon kérdések feldolgozása, melyek alapvető jelentőséggel bírtak. Ezen a kongresszuson az állandó választmány munkakörét kettéosztották. Abból a tapasztalatból kiindulva, hogy az elnökség összeállítására annyira igénybeveszi a választmányt, hogy más feladatainak nem képes eleget tenni. Ezen a kongresszuson az állandó választmány kizárólagos feladatát az elnökség összeállítására korlátozták, míg a többi funkciókat külön bizottságra (Nominations-Comité) ruházták. A nominációs bizottság dolgozza fel a kongresszus anyagát, irányítja és összpontosítja a bizottságok munkáját, míg az állandó választmány kizárólag az elnökség megalakításával és ezzel összefüggő kérdésekkel foglalkozik.

Az elnöki kérdés

Az állandó választmányt ebben a pillanatban az elnöki kérdés foglalkoztatja. A munkaspárt és a progresszív általános cionista vezetők tegnap felkeresték Weizmann Chaimot és felajánlották neki a Cionista Szervezet elnökségét. Weizmann gondolkodási időt kért és holnapra ígért választ arra nézve, hogy vállalja-e az elnökséget vagy sem.

A Cionista Szervezet volt elnökének közvetlen környezetében úgy vélik, hogy Weizmann válasza negatív lesz, mert olyan megfontolások vannak, amik leküzdhetetlen nehézségeket gördíthetnek az elnökség megalakításának útjába. Ilyen útközpontra elsősorban Jizchak Grünbaum személye. A radikális cionisták vezére tudvalegőleg évek óta kereszttűl a legkíméletlenebb harcot folytatva Weizmann ellen és sorozatos támadásainak olyan személyi éle volt, ami átdühíthetetlen antagonizmust teremtett a két vezetőférfi között.

Tegnap délután az Uj Kelet munkatársai megkeresték Jizchak Grünbaumot, milyen terve van a jövőre nézve a cionista elnökség bevándorlási politikájával illetőleg. Grünbaum azzal hárította el a kérdést, hogy csak az adhat programot, amit újra megvitatottak. A választástól pedig még messze van a kongresszus és ki tudja, milyen maradtak: ad majd a cionista parlament végrehajtó szerveinek.

Grünbaum szavaiból és gesztusaiból nem sok bizakodás csillant ki. Hangja meglehetősen rezignált volt és mosolya is nyomott hangulatot tükrözött vissza.
Ma délelőtt azonban derűs arccal jelent meg a tribünön, amikor megkezdődött a plénum ülés. Szünetben néhány újságíró vette körül és amit mondott, nyílt programadás volt a jövőre nézve. Amikor a sorok írja azzal a kérdéssel fordult hozzá, hogy milyen intézkedéseket tart szükségesnek a chaluc-bevándorlás fokozása érdekében, Grünbaum mosolyogva csak ennyit mondott:

— Még látjuk egymást!...
Ez ezel sarkonfordult és bement a terembe.

A magukra maradt újságírók nyomban kiszámították mi a helyzet a külviszák mögött: Weizmann nem jön — Grünbaum marad.

A szombat esti ülés első szónoka Baruch Zuckermann, az amerikai cionista munkaspárt vezére. Azt remélte — ugymond —, hogy a kongresszus elsősorban a Ben Gurion és Rupin referátumaiban megjelölt konstruktív kérdésekkel foglalkozni. Ehelyett dr. Goldmann azzal hozakodott elő,

hogy a kongresszus egyik oldalán egy osztály, a másik oldalán a nép ül. Meg kell fényesen állapítani, hol ül az osztály és hol ül a nép. Minek tulajdonítható, hogy azok, akiket osztálynak jelöltek meg, kongresszusról kongresszusra szaporodnak és mi az oka annak, hogy az a szárny, amely népnek nevezi magát, kongresszusról kongresszusra csökken. Vajon kikből került ki ez a két szárny, azok, akik Lengyelországból érkeztek erre az „osztályra” adták szavazataikat? Talán több vallásos és jámbor zsidó akadt közöttük, mint a hivatalos, vallásos lista támogatói között. (Ellentmondások a Mizrahi sorakban.)

Palesztinában az a veszedelem fenyeget, hogy a város sokkal nagyobb arányokban fejlődik, mint a falu. Ha azt akarjuk, hogy erőteljes mezőgazdaságunk legyen, erősítsük

Berl Katzenelson a palesztinai munkásság álláspontjáról

Berl Katzenelson (munkaspárti) azzal kezd, hogy nem becsüli le a kisebbséget. Minden része a mozgalomnak jöjjön el és mondja meg, mit tett és mivel vitte előbbre ügyünket. Jó volna, ha az állampárt is elmondaná, mivel vitte közelebb a megvalósuláshoz a zsidó államot. Régebben az ellenzék az angol kormánnyal állított fel követeléseket, most csak a cionista többség kormányát támadják. Ebben a keserves időszakban, amelyet Ben Gurion joggal hasonlított a keresztes háborúhoz és amikor az egyetlen mozgalom vagyunk a világon, amely tizenek megmentésével és a zsidó jövő építésével foglalkozik, csak guny és vádaskodás áll utunkba. Azt mondotta valaki, hogy heyesli azt, amit Ben Gurion mondott, de tettei ellentmondásokban állnak nézeteivel. Nos ha nem ez volna a munkásság útja és mindennapi cselekedetei, ugy nem halhattak volna ilyen beszédet Ben Guriontól.

— En azt hiszem, hogy minden társadalmi gyűlölködés negatív dolog. S ha itt azt állítja valaki, hogy a munkások gyűlölik a munkaadókat, ugy ezt rágalomnak kell minősítenem. Nem tagadom, van gyűlölet is az országban. Gyűlölet azok ellen, akik bojkottálják a zsidó munkát és ezáltal a zsidó bevándorlás csökkenését idézik elő. Mi is elő akarjuk mozdítani a cionista mozgalom egységét. De hogyan gondolnak az urak egységre, ha ugyanakkor meg akarnak törni egy már meglévő egységet, a zsidó munkásság szervezetének egységét.

— A munkaviszonyok egész kérdéskomplexumból kiragadtak egy pontot: a kötelező döntőbíráskodást s azt mondják, fogadjuk el. Ugyanez a döntőbíráskodás azonban csak egy része ennek a problémának. A jogot nem a bírák, hanem a nép teremti. A cionizmus igazságos munkatörvényét kíván meg s gondját viseli a munkabéreknek éppúgy, mint a gazdaság érdekeinek és a munka jogainak. Ez így teljes egészet képvisel. De hol tudnak önkéremleges emberek álló döntőbíráskodást alakítani. Ha utközben elveszítették mindazokat a szociális fogalmakat, melyekkel a cionizmus utnak indult. Herzlre hivatkoznak, de semmi sincs bennük Herzl szociális vonalából. Hogyan lehet így reagálni a zsidó és az ország felé önző tömegek sorsát, ha képtelenek semleges uton haladni? Nem hiszem, hogy létezik a világon még egy munkásmozgalom, amely a munkásság jogainak és érdekeinek megvédése mellett arra nevelné a munkásokat, hogy törődjenek a gazdaság általános szükségleteivel is, mint ahogyan ezt a palesztinai munkásmozgalom teszi. Az ellenzék nyilván azt bizonyítandó, hogy mennyire kívánja az egyéget és a harmóniát, nem elégedett meg az atmosféra elmérgesítésével, hanem alakított egy önálló munkásszervezetet is, hogy megbontsa a munkásság egységét. A munkások közötti civakodás károsabb és veszedelmesebb, mint a munkaadók és munkások közötti ellentétek. Kitérő exportcikkekhez nyultak, amikor egy bizonyos khalcionista ifjúság tragédiáját akarják lefesteni, azt állítva, hogy nincs munkalehetősége annak, aki nem a többségi csoporthoz tartozik a Histadrutban. A galut országában, a zsidó uccában uralkodó viszonyok mellett lesznek, akik ezt elhiszik. Am az, aki a palesztinai helyzetet ismeri, nem fog az ilyen állításoknak hitelt adhatni.

Ejn Charodot és Nahaiat. Azoknak, akik sztrájkot félnek, azt felelem, sztrájk csak ott lehetséges, ahol osztályok vannak. És a sztrájkot csak ugy lehet megszüntetni, ha megszüntetik az osztályokat. Azt is mondják, hogy mi bontjuk meg a nevelés egységét Palesztinában. Ha el fog jönni ez az egység, meg vagyok győződve róla, hogy annak alapjaiban meg fogjuk találni Mózes és a próféták tanításait, de Marx szociális igazságait is.

Rev. Goibloom (London) a progresszív khalcionisták reprezentánsa az egység szükségességét hirdeti. Ugy ahogy a zsidó nép egy Istenben hisz, ugy hiszünk mi a tóra, az ország, a cionista szervezet és a munkásszervezet egységében. Herzl szavai jutnak eszembe: „A munkástelepek közepén szép, nagy zsinagóga fog épülni.”

Megelégedését fejezi ki az exekutív munkája fölött, amely több eredményt mutatott fel, mint bármely eddigi.

Sztup (jobboldali khal) a munkásság osztályharcának elkerülése érdekében évek óta követeljük döntőbíráskodás felállítását a munkakonfliktusok ügyében. Követeljük továbbá, hogy ismerjék el minden munkás jogát a munkára, nézeteire való tekintet nélkül. Együtt akarunk harcolni a munkásokkal a zsidó munka elvéért, de egyenlőséget kívánunk mindenki számára.

Meir Grossmann (állampárt): Elég volt a nyafogásból.

Katzenelson ezután a nevelés kérdésével foglalkozva, a Histadrut iskoláinak nemzeti teljesítményét méltatja, foglalkozott az ipar és mezőgazdaság kérdésével, majd széles pártközi koalíció és egységes cionista szervezetek létesítésének szükségességét hangsúlyozta. A politikai helyzet — mondotta Katzenelson — Herzl nagy gondolatának gyors megvalósítását követeli. A zsidó népek és a külvilágnak éreznie kell, hogy nagy, minden osztályt egybefogó szervezet áll előtte. Ebben a szellemben akarjuk mi cionizmusra nevelni a tömegeket.

A szefard zsidók problémái
Katzenelson másfél óráig beszéde után Aba Hillel Silber szólt fel, majd éjjel fél-egy óra körül kerekedett meg Weizmann az ülést. Vasárnap délelőtt tíz óra körül az általános vitával folytatódott a kongresszus. Uri Zaslavszki (Nahalal munkaspárti) volt az első szónok majd I. Neiditsch (Párizs, progresszív khal-cionista) beszélt aki a párizsi szefard zsidó többség helyzetének méltánylását kérte a legközelebbi certifikát-szedésben. Irdo-

Kurt Blumenfeld nagy beszéde a cionizmus mai helyzetéről

Dr Kurt Blumenfeld a németországi cionista szervezet egykori vezére, a progresszív khal-cionisták egyik leadeije vázolta ezután a zsidó beszédében a cionizmus mai helyzetét. Szerinte a kongresszus mindkét szárnya az önkritika hiányát mutatta eddig az általános vitában. A mai cionista ifjúság más generációk között nőtt fel, mint az idősebb generáció, amely bár ugyancsak a zsidó nyomor utján jutott el a cionizmushoz, mégis saját akaratából ment Palesztinába, miután akkor más országok is nyitva állottak előtte. A mai zsidó ifjúságot a zsidó élet katasztrófális összeomlása kényszeríti, hogy Palesztinába menjen, mert másutt nem találhat egzisztenciát. Eppen ezért az ifjúság nevelése szempontjából fontos a szimbólikus kérdés: mi az, amiért meg is tudunk halni, ha kell. A cionista uttóró gondolatot ébren kell tartani. A munkásság egyedül nem felelhet meg sokáig a pionír gondolat követelményeinek, ha ez az eszme nem lesz ugyanakkor az egész cionista világra ideális is. Nem csodálom, ha igaz volna a baloldalon belüli szakadás verziója, amiről egyik ellenzéki szónok említett. Nem lehet beünnöket más népekhez hasonlítani. Nálunk nincsenek áthidalhatatlan szakadékok és a cionizmusban megvan a lehetőség az erők összefogásának is.

Kurt Blumenfeld ezután a palesztinai munkásszervezet meglepését követelte. A Histadrutban — mondotta — tényleges egyenjogúság kell hogy érvényesüljön. Ez a teljes szabadság biztosíthatja a Histadrut jövőjét, amelyben a kisebbséget nem fáják fel, hanem támogatják. A Histadrut csak ugy teljesítheti a nagy nemzeti feladatokat, amelyeket a cionizmus reá ró, ha az egész nemzet lesz. A munkaviszonyokat Palesztinában megváltoztatta az, hogy sok olyan ember került az országba, akiket csak a kényszer hajtott s akik talán arra várnak csupán, hogy a zsidó sors jobbrafordulása folytán újra kimehessenek a nagyvilágba. Ben Gurion egymillió zsidó család letelepítéséről beszélt. Ne értsük félre ezt. Sokan még mindig azt hiszik, hogy mi mindent készen találunk Erec Jiszraelben. Ne higgyék, hogy a zsidó világ katasztrófái cionistává teszik az embereket. Akik opportunizmusból jönnek az országba, azok oppor-

A hosszabb ideig beteg embernek megcsunyulnak az arcvonásai,

de a tökéletes gyógyulás visszaadja eredeti szépségét.

Nagyon érdekes és egészen új oldaláról világítja meg a Gastro D. kiváló hatását B. Simonné petrosani uriaszony levele, amelyben, miután leírja, hogy rövid néhány hetes kúra után megszabadult évek óta tartó gyomorhajától — a következőket említi fel: „... betegségem alatt az állandó rosszullét, fejfájás és a gyakori göröcsök következtében homlokom megráncosodott, arcvonásaim valami merev, fájdalmas jelleget öltöttek úgy, hogy legalább 10 évvel öregebbnek néztem ki, mint amennyi voltam. A Gastro D. feltalálójának azért is hálás vagyok, mert egészségemmel egyidejűleg visszaadta eredetileg derűs, üde arcvonásaimat...”

A Gastro D. egy Amerikában nemrég felfedezett gyógynövény kivonatából készült és páratlan gyógyhatású krónikus gyomor-, bél-, vesé- és epebántalmaknál. Nemcsak tökéletes pillanatnyi fájdalomcsillapító, de megszünteti magát a megbetegedés okát és ezáltal tökéletes gyógyulást eredményez. Kapható Császár Ernő gyógyszerésznél, Bucuresti, Calea Victoriei 124. Vidékre utánvétellel 130 lej.

koltnak találja hogy a bevándorlók 50 százaléka a chalucok táborából rekrutálódják, nem indokolt viszont, hogy ez az 50 százalék határozza meg a bevándorlás másik felét is. A németországi zsidók helyzetével kapcsolatosan szükségesnek jelenti ki, hogy a kongresszus vagy jelentsen ki magát kompetensnek a galuti kérdésekben is, vagy teremtsen meg a zsidó világgongresszust.

Dobkin (munkaspárti) a jobboldallal polemizál. Tiltakozik az ellen, hogy a hachsratelepeket koncentrációs táboroknak nevezik. A Grossmann-féle állampárt tagjai hat évvel ezelőtt alija-szünetet és sztrájkot rendeztek el az arabok ellen, hogy több certifikátot csikarjanak ki. Amikor százezer zsidó vándorol be az országba, nem lehet azt mondani, hogy csak keskeny rés van nyitva Palesztina kapujában.

Rev. Perlzweig (London, progresszív khal-cionista) élesen támadja a palesztinai kormányt a Legislative Council tervével kapcsolatosan, amelynek a megvalósítása ezáltal egyértelmű volna a Balfour-deklaráció megszövegezésével. Speciális bizottság alakítását kéri, amelynek feladata volna szabályozni Palesztina anarchikus gazdasági fejlődését.

tunisták is maradnak. Nekünk alaposan meg kell vizsgálnunk, honnan jönnek a bevándorlók és milyenek. A nevelő munkára kell a legnagyobb súlyt helyezni. A nevelési teljesítményeken keresztül kell bizonyítanunk, hogy ez a kis ország számunkra az egész világ. Államalkotó néppé kell nevelnünk a zsidó népet a zsidó állam számára. Általános cionista nevelést kell adnunk a szó igaz értelmében, annyi zsidó tudással, amennyit a Mizrahi akar és olyan szociális tanítással, amilyent a baloldal akar.

Blumenfeld ezután a cionista propaganda fokozását és kiterjesztését követeli. A nemzeti alapok munkájának — mondotta — nem annyira a gyűjtőeszközök nevelésére, mint inkább a propaganda megerősítésére és kimélyítésére kell helyoznünk a fősúlyt. A Mizrahi felé fordulva, hangsúlyozza, hogy a szombat betartásának követelése egyik alapvető a zsidó reneszansznak, szankciókkal azonban semmit sem lehet elérni. A reneszansz fogalma összefüggésben áll a multtal, de nem jelenti csak a multat. Nemcsak arról van szó, hogy feljussuk a köteleket a multtal a mi ifjúságunkban, hanem arról is, hogy a kor mai szellemében eszközöljük ezt és a mi visszatérésünk a multhoz a haladás útja is legyen.

Végül rámutat a németországi cionista munkára, ahol hatalmas teljesítményeket ért el a Cionista Szervezet. Ezeket az eredményeket azonban nemcsak a katasztrófa által előidézett új atmoszféra, hanem elsősorban a mozgalom egysége termelte ki. Egységes szervezetben egységes munka folyt és ennek köszönhető minden. Nem tüntek el az ellentétek és a különbségek a pártok között, változatlanul fennállanak, de bebizonyosodott, hogy ezeken felül és ezek mellett is adva van az egységes munka lehetősége és ezt a példát kell követnie az egész mozgalomnak.

Danzig Hillel

— Laibachban ünnepélyesen fogadták a kisanant konferenciájára érkező hírlapírókat. Belgrádból jelentik: A kisanant konferenciájára érkezett 20 román újságíró Ljubljánba (Laibach) érkezett, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesültek.

AUGUSZTUS 29.

Megkerül a pénzriadalmat kellett a gyanúsítottat. Szilgyi milyen eredmén-

ésésett. is, amint Silberger épített a lakásából, a sebekendőbe göngyölt giban 47 darab ropo-

ezrest ugy látszik a ta. ta jól megérdemelt a legérdekesebb: Sil- a pénzt egy banditá okonai és a városka

árulhat szalék

ajára befizetni. A szalékot kapnak a kötelesek 20 száza- hajtása érdekében teljes megbeszélésre területén levő könyv- nyek csak azoknál a majd vásárolhatók, elfogadják.

URANIA MOZGÓ PAN VÁLNAK szenzációsan mu- mje.

yan man, szomáli

zélése során, hogy orddal, aki félig mondogatta neki: sipem magát angol ejjel alacsonyabb

ssziniát is megfá- udarcot vallott. A kiküldött Haile Sze- al.

vereség után egy- golok ellen, majd Ekkor az angolok el Brit-Szomália ki és ebben az K. Közben azon- k és hazajött s mpeniben vásárolt megkötött. Itt éle- kértésére az angol jtat kapott.

el ezután a zár- de fiatal felesége, megszókták öle. A karkák befogadni. Az emir ugyan- előtte trombitás enkit, hogy térjen nagy díszentrik k és egyszer Ber- ajtatott s az emir zután képviselő megbukott. alapított és azt az abesszin konf-

niába azzal az don tartomány

eghült valahol és a fordult. Ennek ta, hogy kimegy ére áll. A halál ebben és az emir figyeli, hogy ki ni fensikra.

SPORT

Ismét kell nevezni a cernauti Makkabi tenisztornájára

CLUJ, augusztus 28. (Az Uj Kelet tud.) A cernauti Makkabi jubileumi tornájának vezetősége ma sürgős körlevélben kereste fel azon erdélyi zsidó sportegyesületeket, amelyek a jubileumi tornával egyidejűleg rendezendő országos Makkabi teniszbajnoki versenyre neveztek. A körlevél kéri a nevező egyesületeket, hogy nevezéseiket sürgősen ismétljék meg, feltüntetve azon azt is, hogy az egyes véglegesen nevezett játékosok milyen számban (szingli, páros) indulnak. A rendezőség egyébként közölte, hogy a verseny sorsolása szeptember 1-én lesz. A bajnoki teniszerősség szeptember 5-én veszi kezdetét.

Negyedik napra ötvennégyre apadt a Románia körüli kerékpárverseny résztvevőinek száma

Cluj, augusztus 28. (Az Uj Kelet tud.) Mint azt lapunk tegnapi számában már jelentettük, a Románia körüli kerékpárverseny harmadik utszakaszát Turnu-Severin és Lugoj között a jugoszláv Grgac nyerte, aki a 169 kilométeres távot 5 óra 28 perc és 10 másodperc alatt futotta be. A harmadik utszakaszról, amely egyébként eddig a verseny legizgalmasabb része volt, a Rador távirati iroda sporthírszolgálatát a következőket jelenti:

A Románia körüli kerékpárverseny harmadik szakaszát a jugoszláv Grgac nyerte meg, akit 14 perc 7 mp múlva követett a következőkből álló csoport: Abulnar Frank jugoszláv, Tudose Constantin román, Davidoc jugoszláv, Panninger jugoszláv, Mormocea román, Dinu Stefan román, Savanoff Stefan román. Grgac újabb győzelmével az összesítés első helyére került 18 óra 29 perc 16 mp-es idővel és így elhódította a sárka trikót a lengyel Danieltól. Ma Lugoj és Arad között a negyedik etap kerül lebonyolításra 133 km. távon.

Grgac a harmadik szakasz 169 km-es távját 5 óra 28 perc 10 mp-es idővel futotta be.

Ötvenegy versenyző indult a negyedik utszakazon

Lugoj, augusztus 28. (Rador). Ma reggel 8 órakor a még versenben levő 51 versenyző elindult Arad felé, hogy a Románia körüli kerékpárverseny negyedik szakaszának 113 kilométeres távját lefussa. Az éjjel esett, aminek következtében a por nem zavarta a versenyzőket, akik 10 órakor már Timisoara voltak. Elsőnek Dinu román érkezett be, aki a város serlegét kapta meg, valamint Camil Maniula ezüstkupáját. Őt követték sorrendben: Tudose román, Kirkor török, Nicoloff bolgár, Davidovici jugoszláv, Panninger jugoszláv, Abulnar jugoszláv, Grgac jugoszláv, Niazzi török, Mormocea román egyéni versenyző és Tzapu román.

Fejlődésről tettek tanúságot uszóink az országos uszóversenyen

Bucuresti, augusztus 28. Tegnap és tegnapelőtt rendezték meg Eforian Románia ézevi uszóbajnokságát, amelyen Clujról 17 tagú uszógárda és két vezető: Seliceanu Gligor és Koncz Rudolf vettek részt. A versenyen az erdélyi uszók különösen jó előmenetelről tettek tanúságot. A tegnapi eredmények:

200 m-es gyorsuszás. 1. Püllök ILSA 2 perc 30 mp. Román rekord. 2. Bohunitzky ILSA 2 perc 32.7 mp. 3. Dóza KAC 2 perc 51.5 mp.

400 méteres hölgyuszás. 1. Szalay ILSA 7 perc 21.5 mp. 2. Nagy MSE 7 perc 33.9 mp. 3. Erdős KAC 7 perc 57.3 mp.

200 m-es melluszás. 1. Aranyossy U 3 perc 06.7 mp. 2. Gherman CFR 3 perc 08 mp. 3. Kovács MSE 3 perc 12.5 mp.

100 m-es női melluszás. 1. Szatmári MSE 1 perc 41 mp. 2. Lebovits ILSA 1 perc 45 mp. 3. Perlaki MSE 1 perc 45.1 mp.

1500 m. 1. Kelemen MSE 23 perc 16 mp. Román rekord. A kitéző versenyző 40 mp-cel javította meg Ziegler rekordját. 2. Pasca U 25 perc 26 mp.

200 m-es hátuszás. 1. Aranyossy U 2 perc 58 mp. 2. Fehér U 3 perc 11 mp.

100 m-es gyorsuszás. 1. Püllök ILSA 1 perc 03.7 mp. Román rekord. 2. Bohunitzky ILSA 1 perc 06.6 mp. 3. Tóth MSE 1 perc 09.2 mp.

50 m-es női gyorsuszás. 1. Szalay ILSA 37 mp és Bucur U 37 mp. 3. Erdős U 42 mp. Az ujrászott döntőt, illetve a bajnoki címet Szalay nyerte 36.2 mp-cel. 3x100 méteres vegyesstaféta. 1. ILSA

(Fischer, Püllök, Bohunitzky) 3 perc 36.4 mp. 2. U (Fehér, Aranyossy, Pasca) 3 perc 56.8 mp. 3. MSE 3 perc 57.3 mp.

4x50 m-es női staféta. 1. Universitatea (Oroszné, Orosz Klára, Ballóné, Erdős Márta), 2. ILSA. 3. MSE. 20 méterrel nyerve. Müügrás. 1. Hankó U, 2. Lascu CFR.

A verseny után Erdély vízipólózió barátságos mérkőzést játszottak Munténia vízipólóival. Győzött Munténia 4:3 (1:1) arányban. A mérkőzést Seliceanu Gligor vezette.

Cluji zsidó labdarúgók figyelmébe. A Haggibbor újjászervezés alatt levő futballszakosztályának ideiglenes vezetősége kéri azon zsidó ifjakat, akik a futballszakosztály tagjai kívánnak lenni, hogy ma, csütörtökön este 9 órakor a Str. Filipescu 1 szám alatti Haggibbor teremben tartandó megbeszélésen megjelenni sziveskedjenek.

Milliók sportra — Amerikában. Roosevelt munkaalakalomteremtő programján többek közt a következő sporttevételek szerepelnek: uszodaépítésre 8 millió dollár, gyermeksport-

játzóterekre 6 millió dollár, golfpályákra 1 millió dollár, teniszpályákra, stadionokra, tornacsarnokokra is ömlik majd a dollár a „nehéz gazdasági viszonyok között szinylődő” Egyesült Államokban.

Csehszlovákia—Jugoszlávia válogatott labdarúgómérkőzés lesz szeptember 6-án Belgrádban. A cseh válogatott zömét a Slavia játékosai fogják alkotni, tekintettel arra, hogy a Sparta szeptember 8-án játssza a Ferencvárossal a Középeurópa Kupa döntőt.

Barátságos mérkőzés Aradon. Tudósítónk jelenti: Vasárnap Aradon barátságos mérkőzéseken a következő eredmények voltak: Transilvania-Hakoah 4:0 (2:0). Meglepetés a Haokah gyenge szereplése. Transilvania II—Hakoah II 1:1 (1:0). Crisana—Lyra 1:0 (0:0), másodosztályu bajnoki.

Makkabi Cernauti—Makkabi Dorohoi 4:2 (1:1). Dorohoi jelenti: A cernauti Makkabi futballcsapata 4:2 (1:1) arányban győzött a helyi Makkabi együttese ellen. A győzelmet a cernauti csapat megérdemelte.

KÜZGAZDASÁG

A kontingentálás és a gabonaértékesítés ügyében Tatarescu elnökletével értekezletet tartottak a pénzügyminisztériumban

Gyöngye lesz az idei szőlőtermés. Ki lesz az új kereskedelmi miniszter?

Bucuresti, augusztus 28. Tegnap délután a pénzügyminisztériumban értekezlet volt, amelyen Tatarescu, Antonescu Costinescu, Negura miniszterek, Theodorescu és Lapedatu, a Banca Nationala megbízottja vettek részt. Negura beszámolt a gabonaértékesítés problémájáról. Az értekezlet foglalkozott különböző kontingentálási kérdésekkel, továbbá a külállomokkal kötendő gazdasági szerződések ügyével.

A tranzfer nehézségei kétségtelenül külkereskedelmi okokra vezethetők vissza és elsősorban azokra a korlátozásokra, amelyeket egyes államok a román termékekkel szemben életbeléptettek. A párizsi tárgyalások főként ennek a rendezésére irányulnak. Antonescu pénzügyminiszter időközben átutalt 5 millió frankot, ami meggyőzte hitelezőinket Románia jóakaratóiról és fizetési készségéről. Valószínű, hogy Badulescu pénzügyi államtitkár a párizsi tárgyalások eddigi vezetője a napokban hazatér, informálja a kormányt

és újabb utasításokat kér a továbbiakra nézve.

A földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szomorú kilátásokat nyújtanak az eddigi szőlőtermésre. Drágásani vidéken a hőség, Targoviste környékén a jég tette tönkre a szőlőt. Beszarabiában is igen gyenge termés ígérkezik és Arad vidékéről sem érkezett megnyugtató jelentés. Csak Putna és Prahova megyékben látszik kedvezőnek a helyzet.

Tudvalevő, hogy Costinescu miniszter megbízása az ipar és kereskedelmi tárca ideiglenes vezetésére szeptember 4-én lejár. Miután Costinescu annak a kívánságának adott kifejezést, hogy vissza akar térni az egészségügyi minisztériumba, — politikai körökben most önként érdeklődéssel várják, mit fog tenni Tatarescu. Mindenestre Costinescu megbízását ideiglenesen meghosszabbítják, míg a folyamatban levő tárgyalások elintézését nem nyernek.

Tájékoztató a jégkárbiztosításokról. Az agrárreform végrehajtása óta a jégkárbiztosítások száma állandóan csökkenő irányzatot mutat. A kis tökével rendelkező kiegészítők túlnyomó része nem köt jégkárbiztosítást, s ma az a helyzet, hogy már igen sok biztosítótintézet teljesen fel is hagyott ezzel az üzletággal. A következőkben ismertetjük az 1928—1934 évek jégkárbiztosítási adatait: 1928-ban befolyt a társaságokhoz jégkárbiztosítási díjtelekből Románia területén 83 millió lej, 1929-ben 56 millió lej, 1930-ban 48 millió lej, 1931-ben 14 millió lej, 1932-ben 4 millió lej, 1933-ban 6 millió lej, 1934-ben 4 millió lej. Amikor a buza ára vagononként 100 ezer lej körül ingadozott, a mezőgazdák még kötötték jégkár biztosításokat, a mai árak mellett a gazda már nem vállalhatja a biztosítási díjtelek terhét is.

Tájékoztató a váltóóvásokról. Az igazságügyi minisztérium statisztikai osztálya most tette közzé az első félév váltóóvásaira vonatkozó kimutatását. 20 ezer 181 váltó 243 millió 958 ezer 281 lej összértékben került óvásra. A múlt év első hat hónapjában 21 ezer 73 váltó óvatoltak meg, melyeknek összesített értéke 488 millió 238 ezer 924 lejt tett ki. A csökkenés az óvatolt váltók számában 4%, értékében pedig 51%-os. A váltóóvások adatai öt egymásután következő év első félévében a következők voltak: 1931-ben megóvatoltak 196 ezer 326 váltó 3678 millió lej értékben, 1932-ben 150 ezer 698 volt az óvatolt váltók száma s értékük 2913 millió lej. 1933-ban 65 ezer 929 váltó óvatoltak meg, összértékük 1324 millió lej volt. 1934 első hat hónapjában 21 ezer 73 volt a váltóóvatolások száma 488 millió, 1935 első fél-

Egészségével ne kísérletezzon! Biztos csak

évében pedig 20 ezer 181 óvatolt váltó 249 millió lej értékkel. — 1931 első hat hónapjához képest az óvásra került váltók számában 90%, értékében 93%-os esést találunk. A hitelélet 1931 óta állandóan sorvad.

Tájékoztató a gyümölcskivitelről. Bucurestiből jelenti: Az elmúlt év folyamán 1937 vaggon volt a gyümölcs- és szőlőkivitel, amelyben Beszarabiá 54.15%, Erdély pedig 30.44% arányban vett részt. Az export az összertermésnek mindössze 3%-át tette ki. A külföldi országok közül Olaszország termésének 20, Spanyolország 11 és Jugoszlávia termésének 6%-át tudta exportálni. A szakmai tisztviselők azt a célt tűzték ki, hogy a kivitelre kerülő gyümölcs minőségét feljavítsák. Ennek érdekében szövetkezetekbe igyekeznek tömöríteni a termelőket. Erdekeit körökből megállapítják, hogy az államnak kötelessége lenne az is, hogy tekintsen el a kivittel kapcsolatos formalitásoktól, könnyítse meg a szállítástokat minél érezhetőbb ellenőrzést gyakoroljon a minőséget illetően. Az elmúlt évi exportra került gyümölcs 39.88%-át Csehszlovákia vásárolta, utána következtek Németország 29.28, majd Lengyelország 19.73%-kal. — Itt említtük meg, hogy a gyümölcsfákkal és szőlővel megművelt terület nagysága szempontjából Románia Európában a negyedik helyen áll. Az ország területének 1.91%-a, 562 ezer 712 hektár a gyümölcsös és szőlős, amelyek évente körülbelül 100 ezer vaggon terméseredményt szolgáltatnak. A becslések szerint a termés 5 milliárd értékű s tíz százalékát teszi ki az agrártermékek összértékének. Jó állapotban vannak a gyümölcsösök és szőlők Munténiában, Moldvában, Beszarabiában egyes partjain és Erdélyben s mintegy 300 ezer termelő élet egzisztenciáját biztosítják még a mostani kellem nem szervezett helyzetben is.

Mit kell tartalmaznia a cégfelirásnak? A Sfatul Negustoresc (Kereskedő Tanács) felhívja a kereskedők figyelmét, hogy a cégtörvény értelmében az egyéni cégek cégtáblájának tartalmaznia kell a tulajdonos nevét és keresztnévét, közkereseti vagy betéti társaságoknál legalább egyik társ teljes nevét és annak megjelölését, hogy közkereseti vagy betéti társaság. A törvény 24. cikkelye értelmében a cégtáblákon használt cégjelzavakon (pl. Victoria, Hercules stb.) kívül a tulajdonos neve is feltétlenül feltüntetendő. Ugyancsak idézett törvény értelmében azonnal bejegyeztetendő a céghivatalnál mindennemű, a cég tulajdonában, vagy a kereskedelem természetében beállott változás. A törvény által előírt kötelezettségek be nem tartása, vagy késedelmes bejelentése miatt a mulasztó felek, a kihágás természetét szerint 50,000, illetve 100,000 lejig terjedhető pénzbüntetésnek teszik ki magukat. Fentiekre való tekintettel figyelmeztetjük a záredekeltet, hogy az esetleges hiányokat, mulasztásokat haladéktalanul pótolják a büntetések elkerülése végett.

53 millió lej államsegély vetőmag és tengeri vásárlására. Az utak javítására számt 200 millió lej alapból 53 milliót a belügyminiszter rendelkezésére bocsátottak az inséget szenvedő megyék segélyezésére. Sergiu Dumitriu belügyi államtitkár tegnap tanácskozott a szóbanforgó megyék prefektusaival és megállapították, hogy egy-egy megye milyen összeget fog kapni buzavetőmag és tengeri vásárlására, amit a falusiak között fognak szétosztani utópitő közmunka fejében. A szétosztást végző megyei bizottság elnöke a prefektus, tagjai a főmérnök és a mezőgazdasági kamara delegátusa.

Aradon szeptember elsőjén tartják meg az erdélyi és bánági sütőiparosok kongresszusát. A pékek Aradon tartandó kongresszusán meg fogják vitálni a sütőipar összes időszerű problémáját. Foglalkozni fognak az új gabonaértékesítési törvénnyel, a forgalmi adóval kapcsolatos panaszokkal, a betegséggelyző pénzár kényesztársága ügyében vállalandó állásfoglalás kérdésével s a viszonteladással. A kongresszuson a pékipar létét érintő fontos problémákat fogják letárgyalni s ezért Aradon biztosra veszik, hogy nagy számban képviseltekni fogja magát a kongresszuson Erdély és Bánát pékiparossága.

Wir suchen für die העלית העלית העלית einen tüchtigen

בעל תפילה oder חזן

mit klangvoller Tenorstimme. Bei Konventen eventuell für das ganze Jahr. Gehalt nach Übereinkommen. Nur dem zum Probevortrag Berufenen werden die Spesen vergütet. Orth. Isr. Kultusgemeinde Arad.

Diplomá

Pochham

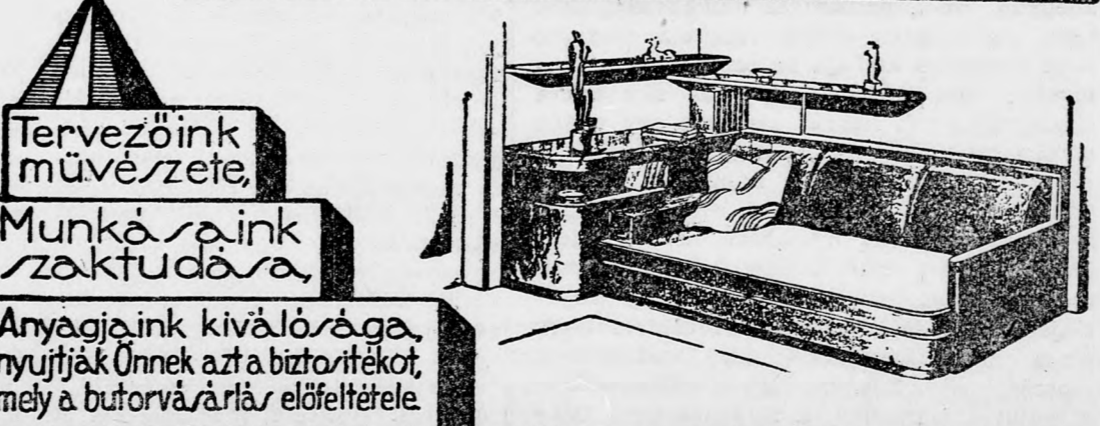
Bucuresti, augusztus 28. Tegnap számunk arról, hogy a sziguranaga elrendelte Frederi lampolgar kiutasitását. kaban volt egy a Völl által kiállított tudósító még hétfőn este elhagyott bel- és külpolitika pette Weber kiutasitása egyszerű ügy, aminőnel rá látszik és a jelek szerint nem fognak elmaradni Weber a hitleristák után került Romániába éve tartózkodik a főváros, sportsapkás, hanyatkozó öreg ur azóta biztonsági hatóságok pontjában áll, amelyek őrizték a hitlerista hivának a román belpolti kapcsolatos kifejejt román sajtó az utóbbi irt arról, hogy időről-ektorok jönnek Románnek különböző belpoltisokon, ahol jelenlétük nállapítása végett volt s Berinnel szimpatizáló csoportok megfelelően náciaktól kapott utasitá

A jelek szerint hasonló bizása volt Fridrich W tevékenységet ugyszólv vagy legalább is olyezt, hogy a sajtó világtek tudomást róla. A nem ismerték, nem is lágosiással szolgálni. Weber úgy látszik elh lép a közszereplés szín az első alkalommal olykott be az ország ami Romániában játs megbízatásának termés gen kívül nyilvánvaló a Goga-Cuza-féle keres kongresszust tartott C ponti résztvevők közö is, aki miután nem nemzeti pártnak, nem szerepet ezen a kong volt érthető ujságiró megjelenése sem, hisz kongresszusról volt sz lapudósított alig érdekléppen, ha az a tudósi ismeretesen tett elege Weber. A román ható formálva voltak Webe géről, azonnal szoros lyezték. Ez a megfigy megállapításokra vezet hogy tartózkodóan vis gyan ez egy külföldih hoz illik, aktív részt munkálataiban, hitleris gadta a Cuza előtt fe és személyesen ált élé vonuló beszarabiai na Segített a mikrofonok beszélni is akart, ebbe ranca ágensei megakadták viszont megakad ki ne fizesse a chisingeit. Weber váratlan intézkedésekre inspit Az ujságiró Bucure hosszas kihallgatásnak eredménye Weber rendeletet azonnal vég

A történetekről természetesen a bucaresti Pochhammer bucaresti ber kihallgatása a attáit a sziguranacnál és el az ujságiró kiutasit cán azt válaszolták, h külgügyminisztériumhoz Tatarescu minisztere gátást, aki kedden délvívót, amikor már We volt. A miniszterelnök merrel, hogy a szigu

Székelv és Réti BUTORGÁRT

TÁRGY MŰRE / BUCURE / TI - BRA / OV

Tervezőink művésze,

Munkáink szaktudára,

Anyagjaink kiválóra, nyújtják Önnek azt a biztositékot, mely a butorvására előfeltétele.

Hivjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amilyeneket Ön magának elképzelt.

A clujzi Zsidókórház vezetősége Deván

Nagy lelkesedéssel zajlott le a Zsidó Kórházegyesület gyűlése

Deva, augusztus 28. A clujzi zsidókórház-egyesület vezetősége programjába vette, hogy az általa annakidején alakított vidéki kerületeket és csoportokat sorra meglátogatja. Ezeknek a látogatásoknak a célja a kórház hét évi működésének ismertetése és a további teendők megbeszélése által a szoros kapcsolatot megteremteni azokkal a vidéki tagozatokkal, amelyek a kórházügy iránti érdeklődésüket áldozatkészségükkel már többször beigazolták. Első útjukat vasárnap délelőtt Devára, az erdélyi zsidóságnak ebbe a zsidó érdeklődésű körzetébe vezetett, ahol a hitközség, chevra, nőegylet vezetői fogadták hagyományos vendégszeretettel a clujzi kiküldötteket, akik a kórházügy érdekében vállalkoztak ismét a fáradságos, de mégis örömet nyújtó vidéki kiutazásokra. A kórházegyesület devai kerületének ülést dr. Szegő Ernő nyitotta meg, utána dr. Lőrincz Jenő üdvözölte a vendégeket, akik az emberszeretet nevében jöttek Devára. *Kötelessége kiemelni, hogy a clujzi zsidókórház minden várakozásukat kielégítette, méltányos és humánus és nem tudja eléggé kifejtetni háláját a kórházegyesület vezetőségének, mely ezt az intézményt létrehozta és azt hiszi, hogy ezzel az egész ország közvéleményét tolmácsolja.* Örömmel állapítja meg, hogy a clujzi vendégek, akik a kerület megalapítása végett hét évvel ezelőtt voltak Deván és míg akkor várható alakítások reményében fogadták őket lelkesen, ma már a beteljesített ígéretek jogosítják fel őket a szeretetteljes fogadtatásra. Dr. Sebestyén József jóleső érzéssel veszi tudomásul, dr. Lőrincz szavait, melyek fáradságos és önzetlen munkájuknak legszebb elégtétele és ígéri, hogy vállalt feladatukat az eddigi készséggel fogják teljesíteni és a kórház kibővített feladatának megvalósításához, mely fokozott anyagiakat is kíván, kéri a devai megértő zsidóság támogatását. Dr. Roth Márcell egy. m. tanár főorvos, akit meleg szálak fűznek Devához, üdvözli ezt a várost, mely a kórház ügyének erős vára. Ismerteti a kórházügy jelenlegi mibenállását, kifejti, hogy az igénylés már felülmúlja a kórház teljesítőképességét és ez a körülmény, valamint a kórház szociálhigiéniai feladatai, melyek a beteggyógyítással egyenrangú fontosságúak, nevezetesen az orvosi tudományos munka, a betegségek megelőzése, a betegápoló személyzet kiképzése sürgősen követelik a kórház kibővítését és az ehhez szükséges anyagi eszközöket és a kibővítés halaszthatatlan annak ellenére, hogy az intézményt nagy adósságok is nyomják. Nincs még egy intézmény Erdélyben, mely feladatát ily nagy mértékben, anyagi erejét túlhaladóan teljesítene és ezért megérdemel minden támogatást. A szomorú idők a zsidóságra nagy veszélyt rejtenek magukban és veszélyeztetik azt a renomét, amit a „zsidó orvos” jelző ősi idők óta jelent. A fiatal orvosgárda kiképzése, az Eszter-terület létesítése, mely a kezdeti stádiumban már túl van és október elején megnyílik, biztosítanak bennünket, hogy ez nem fog megtörténni, ha... az egész ország a segítségünkre lesz ebben. Ezek az intézmények egy jobb kor alappillérei lehetnek, melyek a nagyvilág megbecsülését visszazserezik számunkra, mert az a nép, amely ily intézményeket képes még a mostani nehéz időkben is alkotni, az a minden tiszteletre érdemes. Lelkes taps mellett méltatja dr. Sebestyén József érdemeit, aki otthoni munkássága mellett még vándorútra is vállalkozik s jó ügy érdekében. Mahler Ignác műszaki főtanácsos, a kórházegyesület devai kerületének díszelnöke „Das Haus ist klein, aber mein” mondással illusztrálja az eredményeket és kijelenti, hogy a közönség túlterheltsége nem ok az adakozástól való tartózkodásra és ígéri, hogy ezután nagyobb mértékben veszik ki részüket az ügy támogatásában. Dr. Klein Miksát a zsidóság egész tornyosuló fellegek csak nagyobb harci elánal töltik meg, mert bizik a zsidóság hatalmas életerejében. Kiemeli, hogy néhai Sebestyén Dávid alapítása ugyszólván az egyetlen pozitívum 16 év óta az erdélyi zsidóság életében, holott nagy vagyonok keletkeztek, de el is múltak minden látható nyom

nélkül. Idézi prof. Ehrmannal való beszélgetését és azt mondja, hogy egyetlen dolog meg kell tanulunk, hogy csak az a miénk, amit alkotunk és nem szabad elvesszünk önbizalmunkat, hogy alkotásokra képesek vagyunk. A kórház az igazi zsidó gemulaz chaszodim és nekünk jusunk van követelni, hogy ehhez segítsenek bennünket. Szív, jóakarát és energia mindenre képesít majd bennünket.

Róza Mór az előtte felszólalókat tárgyi adatokkal támogatja, melyeket a kórház eddigi működéséből vett Dr. Lőrincz Jenő indítványozza egy bizottság alakítását, mely kivétel nélkül mindenkit felkér, hogy az ügyszög támogatását kérje. Dr. Schulhof Zsigmond és Mahler Ignác azonnal nagyobb összeget ajánlanak fel, előbbi azzal, hogy most meggyőződve az ügy áldásos voltáról, kész azért küzdeni és áldozni. Dr. Szegő Ernő köszöni a vendégeknek, hogy utra keltek az ügy érdekében, üdvözli dr. Sebestyént, mint a kiváló apának, hozzáméltó fiát s megállapítja hogy a köz érdeklődésben dolgozó vendégeknek kötelességük meghálálni munkájukat azzal,

Az elemgyártás szenzációja az új szalmiák- és savmentes

GIF-ELEM

Legnagyobb rak-tározóképeség és égisítartam!
Óriási magáhoztérőképeség (regenerálódás)
Csak a piros GIF-peccéttel valódi!
GALVANI S. A.

hogy mindenben a kezükre járjanak. Dr. Sebestyén József mélyen meghatva mond köszönetet és úgy látja, hogy az a szeretet és megértés, amellyel őket mindenütt fogadják, kötelezi őket a további működésre, amely minden fáradság mellett is a jól végzett munka tudatával fizet.

Délután a vendégek Hategre utaztak, ahol a hitközség és a zsidó testületek fogadták a vendégeket és dr. Deák Lajos hitközségi elnök üdvözöl beszéde után elhatározták a hategi kör újjáalakítását, mely még aznap megkezdte aktivitását.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök augusztus 29.

Bucuresti. 12: Lemezek. 17: Kis rádiózenekar. 19.20: Hires énekesek lemezei. 19.45: Cosma T. zongorázik. 20.15: Puccini: Bohémélet, lemezek. 23: Motzoi-zenekar.

Budapest. 6.45: Torna, utána hanglemezek. 10: Hitek. 13: A Mária Terézia gyalogezred zenekara. 17.50: Operaáriák. 18.30: Magyar szalonötös. 20: Budapesti Hangversenyzenekar. 21.25: Hitek. 21.45: Cigányzene. 23.05: Jazz. 24.05: Hitek.

Droitwich. 20: Rádiózenekar, szopránal.

London. 21.15: Armstrong tenor és Ching zongoraművész hangversenye. 23.45: Klasszikus és bécsi egyveleg.

Brün. 18.45: Orosz dalok.

Prága. 21.45: Rádiózenekar gyermekkarral. Kopenhága. 22.30: Könnyű francia zene.

Rádió Paris. 20.45: Kamarazene.

Strasbourg. 20.30: Katonazene.

Toulouse. 20.45: Filharmonikus hangverseny.

Belgrad. 21: Orosz dalok.

Luxembourg. 21.10: Szalonötös. 22: Brahms hangverseny.

Oslo. 20: Mascagni: Parasztszület.

Milano. 20.40: Carabiniere zenekar.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri kiadású egy sötét, vastagbőrű betűvel 4 lej. Legújabb apróhirdetés 25 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegzetes levelet csak úgy továbbítunk, ha portaféltelen, mellékeivel van.

Művelődési bizottságunk eredményes előzetes érdeklődésű összeköttetéssel rendelkező „Művelődési” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Tihuta Clujvezetőnöje, Sterné Clujon iskolás gyermekeket koszt, teljes ellátásra vállal. Érdeklődni: Fränkel, Baritiu ucca 16.

Két iskolásgyermek teljes ellátást kaphat. Bratiany 28.

Alteres jüdisches Mädchen aus gutem Hause, deutschsprechend sucht Stelle zu grössere Kinder, kann gut nähen wie auch in der Wirtschaft. Koschere Küche. Gute Behandlung. Adresse: Goldschmidt Lázár Foresta Reghin, jud. Mures.

Két intelligens izraelita urileány lakást, esetleg teljes ellátással kaphat furdoszobahaszinnal. Str. Aurel Vlaicu 2, emelet.

Iskolás tanulók teljes ellátást kaphatnak uri családnál. Neumann, Str. Abatele Zaverai 2/b.

3 szobás, komfortos lakás kiadó. Motilor 54.

ישירות izletes ételek jutányosan kaphatók Mihai Viteazul 10. Elekné.

A goagiuu izr. hitközségben a metszői állás irésedésben van, reflektánsok irásban közzőljk fizetési feltételeiket. Az állás azonnal betölthető.

Hatodik gimnázista fiam részére keresek intelligens, uri ortodox családnál ellátást. Szívesen adnám olyan helyre, hol hasonló kora fiu van még. Cim a kiadóban.

Diáklány 12 éves korig uricsaládnál kosztot és teljes ellátást kaphat a Principesa Ileana közelében. Cim a kiadóban.

Építők! Építésszek!

A legolcsóbb és legjobb megoldás

központi fűtések

részére az

AUTOCALOR önműködő szén-fűtélőkészülék

Tiszta, zajtalan, füstmentes és szagtalan. Érdeklődőknek nemkötelező felvilágosítást, ajánlatot díjtalanul ad:

„Petrosani” r. t. képviselője

Cluj, Str. Enescu 15. Telefon 1300.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Mint értesülünk, a színháznál teljes apparátussal megindultak a renoválási munkálatok. Gyönyörű új, teljesen modern színházban fog megindulni az új idény. S éppen ezekre az építkezési munkálatokra való tekintettel a próbák a Magyar Színházban szeptember 10-én kezdődnek.

—

Az OPERA MOZGO MŰSORA:

Csütörtöktől: A cirkuszherceg. Főszerepben: Harry Piel.

Hétfőn: A vágyak ritmusa. Fősz.: Clark Gable és Joan Crawford.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Ma, csütörtökön nagy kettős premier műsor:

I. Melódiák varázsa. Szébbnél-szebb melódiák. A „Chopin” filmslágér összes közismert szereplőivel. II. Schmelling-Hammans. Izgalmas nagy boxmérkőzés. — Legújabb szenzációs journal. Előadások kezdete: Box: 3.15, 5.45, 8.30, 11 órakor. Melódiák: 4.15, 7, 9.30 órakor.

—

EDISON MOZGO MŰSORA:

Két csodafilm: I. Conan Doyle: Smaragd szakáll detektívregénye. Victor de Koval. II. Ezred leánya. Anny Ondrával. Helyárak: 7 és 10 lej. Kezdet: 3, 6, 9.

Hétfőn: A maglaviti csodapásztor, aki beszél az Istennel.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivalytej — házhoz szállítva is — kapható Schwartz Ignácnál Str. Iasilor 9.

לריויד ימי תרין ישראל

ח'י'פ'ה

PALESTINE MARITIME LLOYD Ltd.

HAIFA

Az első Zsidó Tengerhajózási Társaság
hajóinak nyári menetrendje:

Indul Constanfából:

Har Cion	augusztus 30	I/a osztály	Lei 6000
Har Carmel	szeptember 7	I/b osztály	Lei 5000
Har Cion	szeptember 14	II osztály	Lei 4000
Har Carmel	szeptember 22	Constanfa-Haifa és vissza	
		I/a osztály	Lei 9000
		I/b osztály	Lei 8000
		II osztály	Lei 7000

Jegyeket kibocsát és mindennemű felvilágosítással szolgál:
Az erdélyi, bánáti, magyarországi, csehszlovákiai, jugoszláviai vezérképviselőt:

UJ KELET utazási osztálya
Vidéken az Uj Kelet fiokkiadóhivat aial és tudósítói szolgáinak felvilágosításával.

HIR

Modern CS

Ol

Cor

Piata Unirii 31.

A barna éjben kristálytisztán...
mivel, hogy mák...
nincsen, sárga...
függesszett rá...
azóta az égen,
minden éjen...
ott remeg a hold...
a kék égen az...
sárga folt.

Ablak alatt halkán surulyáz...
a zenés éjben...
álom kél, és...
bujja kedvében...
a lélek, színes...
mesébe ringanak...
lám, telnek napok...
barázdát arcon...
élet — és mint...
soroduló zene...
diderog a lélek...
tele, mint nyári...
éjen a rojtos ég...
a sárgafoltos...
sírást ver a sze...
nincsen ut itt se...
nincsen ut itt se

A gyerek felnő...
kamaszodik...
szava vádol...
panaszokdök...
mulik idő, mulik...
cifra kőd marad...
ágyon, sírás rova...
szavadat, mi az...
megmarad...
mint kék égen...
a kerek hold...
kaftán szélén a...
sárga folt...

— Titulescu urban van...
ból jelentik: Benes és...
jugoszláv határt és utbar...
Tevfik Rüzdsy bey török...
szombaton szintén Blédbe...
beszélés: kíván folytatni...
niszterelnökkel.

— A kormány sürgőse...
a hadsereg felfegyverzés...
jelentik: A Zorile szerint...
az eszközöket, hogy elég...
és Resija cégekkel köbört...
ciószereződésben vállalt...
A lap ezt az elintézés...
tartja, mert a mai nap...
Románia nem maradhat

— Leszakította a jobb...
A Budai Deleanu ucca...
zetes szerencsétlenség ér...
vetes gépészt. Mezei a...
zott, amikor egy óvatlan...
korongja elkapja a sze...
jobbkarját, amelyet köny...
roncsolt. A mentők besz...
klinikára, ahol azonnal...
kart. Mezei állapota életv...

— Rövid hírek minden...
nyéken villámcsapás ért...
mellett gépfegyveres osz...
lám megölte az osztag eg...
nát pedig súlyosan me...
őrnagy osztrák belligymi...
leben autóbaleset érte és...
szenvedett. Allapota azon...
lyes. — Szibéria északi...
viharok dühöngenek...
szerint ma volt az újabb...
gyár alapkövetétele, mely...
jet bocsátja Törökország...
az üzem rendelkezésére...
bocsát.

HIREK

**Modern csillárt
olcsón
Constructio**
Piata Unirii 31. Telefon: 83.

Gálut

A barna éjben
kristálytisztán feszült
az ég, de —
mivel, hogy makulátlan semmi
nincsen, sárga foltot
függesztett rá az isten,
azóta az égen,
minden éjen
ott remeg a hold —
a kék égen az átkos,
sárga folt.

Ablak alatt
halkán furulyáz a szél,
a zenés éjben ködös
álom kél, és mint
buja kedvében, ha ujjong
a lélek, színes
mesébe ringanak a vének,
lám, telnek napok, mulnak évek,
barádként arcon szánt az
élet — és mint furulyából
csorduló zene,
didereg a lélek panasszal
tele, mint nyári
éjen a rojtos ég,
a sárgafoltos gálut-lét
sírását ver a szemedre —
nincsen ut itt semerre,
nincsen ut itt semerre,

A gyerek felnő;
kamaszodik,
szava vádol,
panaszokdók —
múlt idő, múlt álom;
cifra kód marad az
ágyon, sírás rontja
szavadat, mi az, ami
megmarad,
mint kék égen
a kerek hold —
kaftán szélén a
sárga folt . . .

Adler Hubert

— Titulescu utban van Bléd felé. Belgrádból jelentik: Benes és Titulescu átlépték a Jugoszláv határt és utban vannak Bléd felé. Tevük Ruzsdy bey török külügyminiszter szombaton szintén Blédbe érkezik, ahol megbeszélést kíván folytatni Sztójadinovics miniszterelnökkel.

— A kormány sürgősen gosdoskodni akar a hadsereg felfegyverzéséről. Bucarestből jelentik: A Zorile szerint a kormány keresi az eszközöket, hogy eleget tegyen a Skoda-és Resija cégekkel kötött fegyver- és muniószerszódésekben vállalt kötelezettségeinek. A lap ezt az elintézését arról sürgősebbnek tartja, mert a mai nemzetközi helyzetben Románia nem maradhat felfegyverzetlenül.

— Leszakított a jobbkarját a favágógép. A Budai Deleanu ucca 10 szám alatt végzetes szerencsétlenség érte Mezei Miklós 57 éves gépész. Mezei a favágógépnél dolgozott, amikor egy óvatlan pillanatban a gép korongja elkapja a szerencsétlen munkás jobbkarját, amelyet könyökből teljesen szétromcsolt. A mentők beszállították a sebészeti klinikára, ahol azonnal amputálták a sérült kart. Mezei állapota életveszélyes.

— Rövid hírek mindenünnen. Prága környékén villámcsapás ért egy diófát, amely mellett gépfegyveres osztag vonult el. A villám megölte az osztag egyik lovát, öt katonát pedig súlyosan megsebesített. — Fey őrnagy osztrák bellügyminisztert Bécs közelében autóbaleset érte és komoly sérüléseket szenvedett. Állapota azonban nem életveszélyes. — Szibéria északi részében nagy hóviharak dühöngenek. — Ankarai jelentés szerint ma volt az újabb törökországi textilgyár alapkövetétele, melynek gépeit a szovjet bocsátja Törökország rendelkezésére és az üzem rendelkezésére szakmunkásokat is bocsát.

— A királyhoz fordulnak a régi naptár hívei. Chisinauból jelentik: Háromezer stílista (régii naptár hívei) emlékiratot szerkesztett, amelyben kéri a letartóztatott Poliakov lelkész szabadon engedését és a régi naptárhoz való visszatérést. Az emlékiratot küldöttég viszi az uralkodóhoz.

— Kimutatás a munkanélküliek számára a clujai munkügyi felügyelőség körzetéből. A clujai munkügyi felügyelőség nyilvántartásában a következő számadatok szerepelnek a munkanélküliekről: Clujon van 357, Turdán 9, Satmaron 43, Sigheten 32, Maramures megyében 930, azaz összesen 1371 munkanélküli. Ezek közül fakitermelő munkás 930, magántisztviselő 152, kereskedelmi alkalmazott 132, papírpári munkás 94, vasnaukás 66.

— Halálozás. Mély részvét meleti kísérték vasárnap augusztus 26-án utolsó útjára Hirsch László dévai kereskedőt aki egy műtét következtében hunyt el 49 éves korában, mely gyászba borítva özvegyét és kiterjedt rokonságát. Az elhunyt az országzserte ismert Hirsch testvérek cég baltája volt, elnöke a dévai Poale Cedeknek, a Sfatul alelnöke és a Meritul Comercial rendjel első osztályának a birtokosa. Végtségességén Déva város társadalmi faji és vallási különbség nélkül, teljes számban vett részt és megrendüléssel hallgatta Weimann, iliai rabbi gyászbeszédét, aki Fischer forrábi távolléte folytán lett erre felkérve.

— Beiratás az oradeai Társulati fiu- és női felsőkereskedelmi iskolába. Az 1880 óta fennálló oradeai Társulati fiu- és női felsőkereskedelmi iskolában (Alea Gojdu 1. sz.) előjegyzések folyamatban vannak. Tekintettel arra, hogy a felvételi létszám korlátozva van, felhívjuk azokat a szülőket, akik az I. osztályba öhajtják gyermekeiket beiratni, hogy a hely biztosítása céljából minél előbb jelentkezzenek. Igazgatóság.

Az Országos Zsidó Párt Cluji Igazgatóságának

Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában csütörtökön, augusztus 29-én délelőtt 1—2 óra között dr Hermann Dezső tart inspekción.

— Orvosi hír. Dr Ornstein Mór fogorvos szabadságáról hazaérkezett. Rendel P. M. Viteazul 2.

— Eltemették az utóbbi napok szerencsétlenségeinek áldozatait. Az utóbbi napok szerencsétlenségeinek áldozatait tegnap temették el. A temetések sorában első volt a szerelmi bánatában öngyilkosságot elkövetett Butyka Sándor hóstáti legény. Utána került sor Nyisztor Kálmánra, akit mulatozás közben ért utol ivó kománák bicskaja. Végül délután hat óraker helyezték örök nyugalomra a maga hibájából tragikus körülmények között elhunyt Moldovan Viorel kisfiut.

— Előkészületek a világ legészakibb rádióadóállomásának megépítésére. A sarkkövi kutatásokban érdekelt oslói tudományos körökben ugy hírlík, hogy előkészületek történtek abban az irányban, hogy legkésőbb 1937 tavaszán megépítsék az északi sark állandó rádióállomását. A Föld északi sarkpontja, amint az kétségtelenül megállapítást nyert, mérhetetlen jégsivatagon van, amelyet a sarki tenger hordoz. Ez a tenger, amelynek mélysége helyenként a négyezer métert is eléri, felső régióiban 40—50 méter mélységig is befagy, de ennél mélyebben állandó áramlásban van s lassan tova viszi az egész gigászi méretű jégmezőt. A legközelebbi szárazföld a sarkponttól mintegy 700 km. távolságban található fel. A rádióállomás létesítésére irányuló tervek szerint jégtrő hajók flotilláját készülnék északra utba indítani legkésőbb 1937 tavaszán. A sarki tenger azon pontján, amelyen már megállott a jég s állandó biztonságos tartózkodási helyet ad, repülőállomást fognak berendezni. Ez lesz a sarkpont felé irányuló előretörés bázisa. Erről a bázisról több repülőgépet indítanak utba, fedélzetükön sarkköri élethez szokott rádiószakemberekkel s a pilóták a sarkpont közelében alkalmas helyen jégre szállítják le a szakembereket és a rádióállomás felszerelését. Ha leszállásra alkalmas hely nem kínálkozik, a rádiótechnikusoknak s az adóállomás egyéb személyzetének ejtőernyőkkel kell elhagyniok a gépeket a sarkpont közelében. A nagy teherbíróképességű repülőgépekről a rádióállomás alkatrészeit, továbbá élelmiszereket szintén ejtőernyőkkel történt lebecsátás után kerülnek a sarkpont körzetébe. Tervbevétték a rádióállomás blokkháza mellé repülőter építését is, amely utóbb az északi sarkponton át történő kontinensközi repülőszolgálat céljait szolgálhatja. Légi utasforgalmi szakkörökben meg vannak győződve afelől, hogy néhány éven belül Észak-Európa és Kanada északi részét között rendszeres légiforgalom alakulhat ki a sarki közbelső leszállási repülőter felhasználásával.

— Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott ételek okoznak — tehát főleg husmérgezés vagy gombamérgezés előfordulásakor — a gyorsan ható természetes „Ferenc József” keserűviz azonnali használata rendkívül fontos segédeszköz. Hires orvostudományi könyvekben felemlítik azt is, hogy a Ferenc József víz olommérgezésnél, mint specifikus ellenszer, teljes mértékben beválik.

— Véres összecsapások Litvániában sztrájkoló parasztok és a karhatalom között. Berlinből jelentik: Litvánia több pontján véres összeütközések voltak a tejsztrájkot folytató parasztok rohamcsapatai és a karhatalom között. A lövöldözések során hat személy, köztük a karhatalom egy embere életét veszítette. Sok a sebesült is. A sztrájkoló harci kedve nem lankad.

Szeptember 3-án jelenik meg könyvalakban

Schön Dezső lélegzetvisszafojtóan érdekes regénye

ISTENKERESŐK A KÁRPÁTOK ALATT

Az első magyarul megjelent regény, amely egy falak közé zárt világ összes részleteit történelmi hűséggel tárja fel és páratlanul gazdag adathalmazzal deríti fel a chaszidizmus keletkezésének rugóit, terjedésének csodáját és létezésének értelmét.

Ez a regény a zsidó életnek egy eleven darabja és kulcsa a gettó megértésének

A gettóról írt minden eddigi regény, csak a gettó keletkezésének körülményeit írta le, ez az első könyv, amely világosan megmutatja, hogyan reagált belülről a mindenedből kifosztott szegény és üldözött zsidóság a gettó szorításaira. Hogyan épített a külső falak nyomása ellen védekezésül egy belső lelki falat, amely generációkon keresztül otthonul szolgált. Az Uj Keletben megjelent anyagon kívül a könyvet rengeteg kép és feledésbe ment érdekes dokumentum illusztrálja. Azonkívül egy függelék b3 ismertetését adja annak az anyagforrásnak, ahonnan adatait a regény merítette. A könyv jiddis és héber fordítását már kéziratban kezdték meg és januárban egyszerre jelenik meg Newyorkban jiddisül és Tel-Avivban héberül a könyv, amely a zsidó könyvpiac legnagyobb szenzációja lesz

20 év óta szedi a „napi adagot”

Hogy megakadályozza a reumát

78 éves nő hódolata Kruschen sónak

58 éves volt, amikor reumát kapott. Kruschen-sót szedett, hogy megszabaduljon tőle. És íme most is mentes a reumától, mosi is szedi a napi kis adag Kruschen-sót, amint az tette az elmúlt 20 évben.

„Igen örvedetes, hogy közölhetem Önökkel — írja —, hogy 20 éven keresztül használok Kruschen-sót — először Angliában és azután hét év óta itt. Angliában kezdtem el szedni reuma ellen és úgy találtam, hogy jót tesz nekem, így azután folytattam szedését. Mióta itt élek, nem volt reumám. Most 78 évetem taposom és tovább fogok szedni Kruschen-sót, amíg csak élek, a napi kis adagot, amint azt ajánlják”. — E. H.

Reuma oka a belső szervek renyhésege, olyan ok, amit csak ritkán vesz észre a szenvedő. Rothadó anyagok észrevétlen felhalmozódását és a hugasav túlságos képződését okozza. Ha láthatná a borotvaéles hugasavkristályokat a mikroszkóp alatt, azonnal megértené, miért okoznak akkora fájdalmakat. Ha pedig azt láthatná, hogyan tompítja el Kruschen az éles hegyeket, azután feloldja azokat teljesen. On is elismerné, hogy e tudományos kezelés okvetlen gyógyulást hoz a reumából.

A Kruschen-sót több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogeriában üvegenként 95 lejért kapható.

TURISZTIKA

A Haggibbor turisztikai szakosztálya szeptember 1-én, vasárnap a következő kirándulást rendezi:

Autós kirándulás turisták és vikkendezők részére a Jád völgyébe, hol találkozás az oradeai Makkabi turistáival. A találkozás alkalmából rövid üdvözlések és zászlócsere. Indulás reggel 5 óraker.

Gyalogkirándulás Cluj környékére. Indulás reggel fél 8 óraker.

A Hanoar Haggibbor ugyancsak a Jád völgyébe rendez kirándulást kamionon. Részvételi díj 80 lej. Indulás reggel 5 óraker.

Jelentkezni a jád völgyi kirándulásokra pntek délig bezárólag az Aréna sportüzletben. A kirándulások indulási helye a Calea Mareschal Foch 10 alól történik. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

Kirándulás a cernáuti Makkabi jubileumi ünnepségeire. A clujai Haggibbor sportegyesület vezetősége elhatározta, hogy a cernáuti Makkabi jubileumi ünnepségei alkalmából társas kirándulást rendez Cernáuti. A cernáuti kiránduláson mindenki résztvehet. Erdeklődni az Aréna sportüzletben, Piata Unirii lehet.

— Sirköavatás. Megboldogult édesapám, Frank Hermann sirköavatására, mely szept. 1-én, vasárnap d. e. 10 óraker lesz a reghini zsidó temetőben, összes rokonainkat, jóismerőseinket és a reghini zsidó társadalm minden tagját meghívjuk. A család nevében Frank Emil.

— Szaposnikoff orosz tábornok üdvözlő táviratot küldött a cseh hadügyminiszterhez. Prágából jelentik: Szaposnikoff orosz tábornok, a moszkvai hadiiskola vezetője, a csehszlovákiai hadgyakorlatokról az orosz delegációval együtt hazatérőben, a határról táviratot intézett Mahnik nemzetvédelmi miniszterhez, amelyben biztosítja arról, hogy az orosz katonai delegáció a legszébb benyomásokkal hagyta el Csehszlovákiát s újlag köszönetet mond a rendkívüli szívélyes fogadtatásért.

אויט ארטעהאדאקס איר. געמיינדע קראלי

No 227—1935.

וויר קארער (קראלי) ארטה. איר. קל-
טוטגעמיינדע ווזין פיר זאפארט אין טויב וייש
וועלכער פאן 3 אנערקענטע ארט. רבנים קבלות
בעויצט אונד זוגליך ערטקלאסטיגער בעל
הפילה אירט. רעפלעקטאנטען וואללען איהרע
אפע טע אן אריגען אדרעס איינענדען. שפעטען
ווערדען נור דען אקצעטירטען פערזויגטע-
ג טופטיס תרצה לפיק קראלי ציין
שבתי ווינבערגער
היק יודא נאגא
פירעטע
נאטער

UJ KELET Legújabb hírek

Olaszország Genfben vádlóként akar fellépni Abesszinia ellen és kizárását a Népszövetségből fogja javasolni

Az angol munkáspárt bojkottot hirdet az olasz áruk ellen. Clark és Cerutti párizsi nagykövetek tárgyalásai Lavallal. Balbo még mindig Párizsban tárgyal

Anglia feltétlenül kitart az Olaszország ellen alkalmazandó szankciók mellett — Franciaország továbbra is ellenzi

Párizs, augusztus 28. Laval tegnap fogadta Cerutti párizsi olasz nagykövetet, majd Clark párizsi angol nagykövet kereste fel a francia miniszterelnököt. Laval most már teljesen tájékozott a Londonba és Rómába az utóbbi napok folyamán beérkezett s a keletafrikai helyzetet érintő jelentésekről.

A Le Matin jelentése szerint Clark angol nagykövet kijelentette tegnap Lavallal, hogy Anglia mindenesetre megtorlást fog követelni Olaszország ellen, ha az háborút üzen Abesszinának.

Akár erkölcsi szankciók is legyenek azok, de megtorlás kell, mert gazdasági és pénzügyi szankciókat nehéz hozni, miután négy nagyhatalom nem tagja a Népszövetségnek, tehát a szovjetek szolidaritásának nem lenne elégsége.

Diplomáciai körökben szerzett értesülések szerint Clark viszont azt is kijelentette Lavallal, hogy

amennyiben Olaszország ismerteti fogja álláspontját és vádlóként lép fel Genfben Abessziniával szemben, ezzel új helyzetet teremt.

Azt hiszik, ez esetben egyelőre semmiféle megtorló rendszabály foganatosítása érdekében nem fog elhangzani indítvány.

Az olasz és angol nagyköveteknek Lavallal történt kihallgatásával kapcsolatban a francia sajtó kifejezetten ad annak a törekvésnek, hogy loklizálják az olasz-abesszini konfliktust és elkerüljék annak európai következményeit. A Petit Journal szerint Laval és az angol nagykövet találkozása kiindulópontját képezi annak hogy Genfben a konfliktus ne váljék nemzetközivé.

A Matin szerint

Anglia szigorúan alkalmazni kívánja a Népszövetségi paktumot, Franciaország viszont meg van győződve, hogy a háború elkerülése érdekében nem szabad szankciókat alkalmazni.

Mi jobb? — kérdezi a lap — fentartani a Népszövetség presztízsét annak kockázatával, hogy azt az összes nagyhatalom elhagyják, Franciaország és Anglia kivételével vagy elkerülni az európai háború kockázatát, szem előtt tartva azokat a speciális szempontokat, amelyek egy gyarmati hadműveletnek nem kell, hogy egy szuverén nemzetek közötti háború jellegét adják meg. Az Oeuvre megállapítja, hogy a külügyminiszterek törekvései arra mutatnak, hogy a londoni, párizsi és római kormányok szigorúan egy gyarmati hadjárat keretei között akarják tartani az olasz-abesszini konfliktust és meg akarják akadályozni, hogy az továbbfejledjék. A Petit Parisien szerint London azt hiszi, hogy szankciókkal való fenyegetés megállíthatja Mussolini aspirációit. Ha ez az illúzió Londonban továbbra is megmarad, úgy jövőképétlen diplomáciai hibákat követhetnek el. A francia kormány nem hiszi, hogy a megfélemlítésnek ez a metódusa a jelenlegi körülmények között a békét szolgálja. Genfben minden diplomáciai erőfeszítésnek arra kell törekednie, hogy megtalálják a szélsőségek elkerülésének módját és megakadályozzák a helyzet drámai fordulatát.

Angol hivatalos körök megcáfolják azt a hírt, hogy Eden holnap jegyzeteket fog a francia kormányhoz eljuttatni, amely foglalkozik azzal a kérdéssel, milyen álláspontot foglaljanak el, ha Olaszország Genfben kéri fogja Abesszinia kizárását a Népszövetségből?

A francia államtanács Párizs, augusztus 28. A mai államtanács a külpolitikai helyzet megvitatásán kívül szerepelt a napirenden a szükségrendeletek

eddig eredményeinek ismertetése is. Ezenkívül tárgyaltak a szenátorválasztások előkészítéséről is. Megállapították, hogy Franciaországot Genfben Laval, Herriot, Paul Boncour, Henry Berenger és Paul Bastid fogják képviselni. A delegáció összetétele is mutatja, mily nagy fontosságot tulajdonít Franciaország az általános béke szempontjából a szeptemberi ülésnek.

Római jelentés szerint olasz politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak a bolzanói minisztertanácsnak, amelytől katonai és gazdasági jellegű döntéseket várnak.

Párizs, augusztus 28. Balbo még a francia fővárosban tartózkodik. Látogatását mégis határozottan összefüggésbe hozzák a francia diplomácia megélénkült tevékenységével. Hírek vannak arról hogy Balbo tartózkodásának meghosszabbítása nagyjelentőségű olasz lépés beindításával áll kapcsolatban.

Bizonyítékok Abesszinián ellen

London, augusztus 28. A lapok közlik, hogy Olaszországnak az a szándéka, hogy Genfben beigazolja azt, hogy Abesszinia méltatlan a népszövetségi tagságra s indítványozni fogja előterjesztendő kétségbevonhatatlan bizonyítékok birtokában Abesszinia kizárását. Az olasz bizonyítékok halmazában sok az okmány és a fényképfelvétel.

Az Oeuvre közli azt az értesülést, hogy Cerutti párizsi olasz nagykövet közölte Lavallal, hogy Olaszország Genfben előterjesztendő, Abesszinia elleni kizárási indítványát a népszövetségi alapokmány 16-ik és 22-ik cikkelyére alapítja.

Aloisi báró olasz főmegbízott a tanács előtt részletesen ismerteti fogja az olasz vádakat s megindokolja a kizárási indítványt.

A Matin megállapítja, hogy az angol dominiumok más szemmel nézik a helyzetet, mint Anglia. Magatartásuk talán figyelmeztetés az angol kormánynak is.

A Havas-ügynökség berlini jelentése szerint a német és osztrák kormányok között megegyezés jött létre, mely szerint kölcsönösen megszüntetik az egymás ellen folytatott hírlapi támadásokat.

Politikai körök ebben a megegyezésben új német taktikát látnak,

amire Olaszország magatartása készíti Hitlert. Berlinben olyan hírek is terjedtek el, hogy Olaszország és Németország között megemeltámadási szerződés kötése tárgyalások indultak meg, de ezeket a híreket hivatalosan megcáfolták.

Párizs, augusztus 28. Az olasz-abessziniai békéltető bizottság folytatta munkáját.

Elindult Bucurestiből Tel-Avivba a próbarepülőgép

BUCURESTI, augusztus 28. Ma reggel fél 5 órakor Piperáról Tel-Avivba indult egy IAR repülőgép, fedélzetén Iopisteanu és Papana főhadnagyokkal. 7 órakor már Istambulba érkeztek, ahonnan 8.30-kor folytatták útjukat Palesztina felé.

A bucaresti sajtó kutatja, hogy kikkel dolgozott együtt a kiutasított német ujságíró?

Bucuresti, augusztus 28. A lapokat tovább foglalkoztatja Weber kiutasítása. Az Epoca — mondja: „Nincs szükségünk a román politikától távolálló propagandistákra. Sem keletről, sem északról. A kormány úgy tett, ahogyan tennie kellett és reméljük, hogyha a vizsgálat román bürokrácia neveit is kideríti, névén fogják nevezni a dolgokat kimélet nélkül. Nem szabad tovább élnünk a semlegesség idejének lidércnyomását.

Az Adeverul „Németország tevékenysége Romániában” cím alatt ezt írja: Weber ügynököt kiutasították. Még egy kiutasításról beszélnek. Ez nem lehet elég, Weber, ha dolgozott, többekkel kellett dolgoznia. Kivel? Mit kerestett Chisineuban? Milyen összeköttetései voltak itt az országban? Honnan szerezte az anyagokat? Ezek a kérdések azonnali választ követelnek. Szükség van a Németország által Romániában kifejtett akció egész

terjedelmének kivizsgálására. Sulyos gyanu nehezedik többekre. El kell oszlatni, ha nincs alapja, vagy eljárás formáját kell öltés, ha alaposak. A lap a továbbiak során bírói vizsgálatot követelnek. Kik dolgoztak Weberrel együtt ebben a román-ellenes műveletben? Tudni kell a közvéleménynek, hogy az ország törvényei értelmében büntetésüket elnyerjék.

A Lupta ilyen címet adott cikkének: Herr Weber fogadja a felvonulást. Kérni, vajjon nem Weber a szerzője a nemzeti keresztény párt kongresszusa által hozott határozati javaslatnak, amely azt tanácsolja a Koronának, hogy változtassa meg külpolitikáját.

FRATEKNITAS Könyv- és Lapkiadó E. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16
Telefon: 9-71.

London, augusztus 28. (Rador). A Daily Telegraph addis-abebai tudósítója jelenti, hogy az abesszini császár ki akarja játszani Olaszország tervét, amely az első Abesszinia elleni katonai operációkat úgy szeretné feltüntetni, mint egyszerű rendhatósági intézkedéseket. Ha Olaszország az abesszini határokat kisebb osztagokkal fogja nyugtalanítani, úgy ezeket az abesszini csapatok vissza fogják kergetni. Ha ellenben nagyobb hadsereggel próbálkozik az olasz hadvezetés — jelentette ki a császár —, úgy azonnal megszakítjuk a diplomáciai összeköttetést és háborút fogok üzeni az olaszoknak.

Addisabebai jelentés szerint az Abesszini Bank devizatilalmi rendelkezése következtében a kereskedők nem tudnak kötelezettségeiknek megfelelni és új árubeszerzéseket eszközölni. A bevittelt teljesen beszűntették. Hír szerint Olasz-Somáliából számos benzint fegyverrel együtt átszökött Abessziniába.

Addis-Abeában a háborús pánik külső jelei sorában feltűnő a pénzügyi intézkedések megrohanása is, mire a bankok beszűntették a külföldi valuták kiszolgáltatását. A Mária Terézia tallér árfolyama máris husz százalékos veszítést az értékéből. A font ára 16 és fél tallér.

Egyiptom ellenzi a Szezei csatorna elzárását

Párizs, augusztus 28. A kairói és alexandriai lapok azt hangoztatják, hogy a Szezei csatorna elzárása világháborúhoz fog vezetni. A párizsi Excelsior is azt a hírt közli, hogy az egyiptomi közvélemény élesen ellene van a csatorna elzárásának.

London, augusztus 28. Több ezer olasz lelkesen tüntetett Port Saldban Mussolini fia és veje mellett a Saturnia hajónak a kikötőbe érkezésekor.

Marconi is Kelet-Afrikába megy

Róma, augusztus 28. (Rador). A Gandolfo kastélyban a pápa 2000 katolikusból álló küldöttséget fogadott, amely előtt kijelentette, hogy kéri az stent, segítse azok erőfeszítését, akik az abesszini viszay békés megoldása érdekében dolgoznak. Mindent el kell követni a konfliktus elkerülése végett, amely nemzetközi nehézségeket okozna.

Egyidejű római jelentés szerint Marconi szenátor, aki jelenleg Genuában tartózkodik, kijelentette, hogy rövidesen besoroztatja magát a Kelet-Afrikába induló csapatokba.

Bécsben megkezdtek Steinhäusel hazaárulási perének tárgyalását

Bécs, augusztus 28. (Rador). A haditörvények megkezdte Steinhäusel perének tárgyalását, akit azzal vádolnak, hogy az 1934 júliusi lázadás terveit ismerte és helyeselte. Mint ismeretes, akkor ölték meg Dollfuss kancellárt. Steinhäusel árulás miatt vonják felelősségre. A haditörvény-szék épülete körül gépfegyveres őrség áll. A vádolt állhatatosan tagad, míg a politikai meggyőződésére vonatkozó kérdésekre kitérő választ ad. Az ellene felhozott bizonyítékok között szerepel több Hitler-arckép és kampókereszt, amelyek autójára voltak kiszegve. Azt állítja, hogy gyűjtötte a jelvényeket. Az elnök megkérdi, miért nem gyűjtötte az osztrák jelvényeket is. Steinhäusel kijelenti, hogy olyanok is voltak nála, de csak egy-két találtak birtokában. A tárgyalás folyik.

A kékingesek megmaradnak a cuzista pártban

Bucuresti, augusztus 28. Mint ismeretes, különböző intervenciók alapján Nichifor Crainicót elvették a kékingesek vezetését. Gónának az országba való visszatéréséig. Emilian és Popescu-Mozaceni kijelentették, hogy az intézkedés kielégíti őket. Addig is felelősségteljes hivatalos lapjuknak, a Szvasztikának megjelenését.

Ismeretes, hogy a cuzisták kékingesei és a LANC többi szervezetei között konfliktus keletkezett és a kékingesek nem akartak csatlakozni a nemzeti keresztény pártba. A LANC szervezetei vezetői most kérték Cuzát, zárja ki hivatalosan a kékingeseket a pártból. Cuz nagy meglepetésre nemhogy eleget tett volna ennek a kívánságnak, hanem úgy rendelkezett, hogy a kékingesek megmaradnak, mint külön szervezet, a nemzeti keresztény párt elitformációjaként. A kékingesek szervezeteit egyébként szeptember 1-re érkezőre hívták össze.

Társ postaként
küldje in num.
No. 22413/929.

16. Telefon: 9-77. Előfizetés: Havonta 110, negyedévre 400, egészévre 1200. Földre: Havonta 2, negyedévre 12, egészévre 20. Cím: Uj Kelet, 20. kerület, Kékestető. Az Erdélyi és Délkeleti egyetemi politikaosztályunk utánnomását a megjelenésével együtt megjelölésével engedélyeztük.

Egy biztosabb me

Zseniális dolgokat talál mannyat, ha az államnak zsákja és meg kellene vala kis pénzzel. Uj adót nem talál, mert már alig van országban, ami ne volna val, esetleg dupla, vagy Legutóbb például az irodalmi adót a pénzügyminiszter le a szellemi termékekben gokban is adómentes.

Nos, gondoskodni kell a sokféle adó valamilyenképp államkincstárba. Már régtől utólevet az a halandó, aki denzndü adóját, nem kap más éfélet, ami nélkül mesterségét.

Am mindez semmi. Most koronája. Nem kaphat ezután gedélyt csak az az építész, az adóját. Holott fordítva. Minden módon segíteni az építést, hogy építhessen, hogy kerestéből kifizethesse. Mert miből fizessen vajjon. Ez azonban nem okoz gondot kormányoknak. Okos gazda minden nap óvatosan, hogy radjon tej. A mi adómentes a tehénét, de mielő fog fe az építész, ha nem tud fizetni, tehát holnap sem fog tudni csak ő, hanem az a sok munkos, nyér nélkül marad, mert az hat munkához.

Ilyen módon aligha telhet kincstár üres zsebe, csak a végtelenen tönkre. Elvégre meg nem tudja az adóját megfizetni, hogy amiatt megfosztják a munkáját. Tudnánk mi egy jobb munkást vizsa a lopott pénzt, hiszen évek lopkodják és pártam pénzét. Akkor summa, hogy legalább tíz évig nyak az adófizetők.

Fiat pax — pax

Minél jobban közeledik a szeptember negyedikéhez, annál inkább lehet és kell az abesszini-olasz konfliktus békés megoldását. Ezt az erősödő szkepszist a közvélemény és a szimptóma támasztja. Mindenekelőtt a Duce pártjának agresszivitását a közvélemény vált elaszóitással. A bolzanói minisztertanács az egész világ közvéleményét stílusához híven — azt vólina ismét az asztalra csapva nyeggeti Angliát. Nem ez, sőt pont ennek a szándék.

A Duce kijelentette, hogy nem alhat Olaszország nem az angol érdekeket Abessziniában. Ez az óra sem tel el a kijelentés nélkül. A távirati irodák máris „csodálatos” válságba sodorják a világot. A bolzanói minisztertanács: Anglia már nem a Népszövetség elleni szankciók miatt, hanem természetszerűleg a Duce a legnagyobb veszélyt jelentheti meg az afrikai konfliktusban. A Népszövetség nem fog berzenkedni, majd Plátus ismerteti fogja a kezét.

A francia államtanács szeptember 1-én ragaszkodik a Népszövetség rendelkezéseire és a Duce fenyegetésére. Ez a diplomáciai megfogalmazás stílusremek: óvatos és okos. A Duce szándékaitól óvatosan menekülnek.

A Népszövetség alapokmányában a Duce fenyegetésére, hogy a Duce támadó Népszövetség elleni szankciókkal kell szembenéznie, nyilvánvaló, hogy